

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА»

ЗВІТ ПРАВЛІННЯ

ПАТ «УКРНАФТА» за 2020 рік

ЗМІСТ

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ ПАТ «УКРНАФТА»	2
ОГЛЯД КЛЮЧОВИХ РИНКІВ.....	4
Макроекономічний огляд.....	4
Ринок нафти в Україні.....	5
Ринок природного газу в Україні.....	7
Ринок нафтопродуктів в Україні	8
Регуляторне поле.....	10
ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА	11
Охорона праці та пожежна безпека.....	11
COVID-19 та інфекційна безпека.....	12
Екологічна безпека	12
ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	14
Видобуток та підготовка нафти та газу	14
Реалізація нафти, нафтопродуктів та газу	19
Роздрібна торгівля нафтопродуктами	21
КАДРОВА ПОЛІТИКА, СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	23
Кадрова політика	23
Соціальна та благодійна діяльність	26
ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ	27
Капітальні інвестиції	28
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПАТ «УКРНАФТА» ЗА 2020 РІК (НЕАУДІЙОВАНА).....	31

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ ПАТ «УКРНАФТА»

У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» і його трудовий колектив продемонстрували виняткову здатність мобілізувати зусилля та швидко і адекватно реагувати на виклики, пов'язані з епідеміологічною ситуацією в Україні та кризовими явищами в економіці та галузі.

В минулому році компанії вдалося вирішити проблему податкового боргу, виконати план з видобутку нафти і природного газу, показати відмінні результати у сфері охорони праці, забезпечити сувору фіскальну дисципліну та зберегти робочі місця і соціальні гарантії для працівників. Цього вдалося досягти в умовах пандемії COVID-19, наслідками якої стали макроекономічна нестабільність та скорочення попиту на енергоносії, а також стрімке падіння цін на нафту та газ.

Погашення «історичної» податкової заборгованості ПАТ «УКРНАФТА» перед державою стало найбільш визначною подією 2020 року. Наприкінці минулого року компанія перерахувала до спеціального фонду державного бюджету 28,9 млрд грн. Розрахунки відбулися в рамках реалізації угод між ПАТ «УКРНАФТА» та НАК «Нафтогаз України» про купівлю-продаж природного газу. Вирішення проблеми податкового боргу, яка існувала протягом останніх п'яти років – це результат тривалих зусиль та злагоджених дій Наглядової ради та Правління ПАТ «УКРНАФТА», керівництва НАК «Нафтогаз Україна», підтримки Кабінету Міністрів і Верховної Ради України.

Слід відзначити, що аналогічне рішення могло бути реалізоване ще в 2016 році, коли компанія запропонувала Державній фіскальній службі погасити податковий борг за рахунок передачі в податкову заставу природного газу. Відмова ДФС призвела до стрімкого зростання суми податкового боргу ПАТ «УКРНАФТА» внаслідок нарахування штрафів та пені впродовж наступних 4 років.

Погашення податкового боргу суттєво покращує фінансово-економічний стан Товариства, зменшує ризики для поточної операційної діяльності та забезпечує фундамент для розвитку в довгостроковій перспективі. Ще одним позитивним наслідком врегулювання податкового боргу для Товариства стало отримання від НАК «Нафтогаз України» компенсації за 2,061 млрд м³ газу 2006 року видобутку. Питання щодо повернення або компенсації понад 9 млрд м³ неоплаченого природного газу може бути вирішене шляхом переговорів або в судовому порядку.

У 2020 році як в Україні, так і в світі макроекономічна ситуація відзначалася нестабільністю, а ціни на енергоносії – високою волатильністю та загальним негативним трендом. Навесні 2020 року ціни на нафту сорту Urals і природний газ досягли мінімальних значень за останні 5 років, сягнувши позначки 20 дол./бар. та 1 860 грн/тис м³ відповідно. Незважаючи на відновлення цін у другому півріччі, у 2020 році середньорічна ціна на нафту склала на 35%, а на газ – на 33% менше порівняно з 2019 роком.

У відповідь на виклики пандемії COVID-19 та падіння цін на вуглеводні компанія повністю переглянула операційні та капітальні витрати, які були заплановані в річному бюджеті на 2020 рік. Протягом року Товариство використовувало гнучкий підхід до управління витратами, постійно відстежуючи зміни ринкової кон'юнктури і відповідно коригуючи обсяг капітальних вкладень та програму організаційно-технічних заходів (ОТЗ) на наявному фонді свердловин. Компанія була змушена відмовитися від проведення/перенести частину ОТЗ відповідно до нових показників економічної доцільності. Обсяг капітальних інвестицій був скорочений з 2,3 млрд грн до 1,1 млрд грн. Завдяки застосуванню такого підходу до управління ліквідністю у кризовий рік компанія виконала свої зобов'язання перед трудовим колективом, державою та забезпечила безперервність операційної діяльності.

Незважаючи на несприятливі обставини, за підсумками 2020 року ПАТ «УКРНАФТА» вдалось не допустити значного падіння показників видобутку нафти та газу. Обсяг видобутку нафти і газового конденсату скоротився на 1%, а природного газу - на 3%, порівняно з 2019 роком. Виробництво ж скрапленого газу збільшилося на 4%. Завдяки ефективній роботі з наявним фондом свердловин – переходу на нові продуктивні горизонти, оптимізації капітальних і поточних ремонтів свердловин, заміні критично зношеного обладнання, проведенню гідророзривів пласту та інтенсифікації – компанії вдалося компенсувати високі темпи природного падіння видобутку у звітному році.

Чистий дохід від реалізації продукції в 2020 році збільшився на 7,3 млрд грн (+ 26%) значною мірою за рахунок завершення газової угоди та реалізації спірного природного газу для НАК «Нафтогаз України» в обсязі 2,061 млрд м³ на суму 12,5 млрд грн (без ПДВ). Чистий прибуток ПАТ «УКРНАФТА» за 2020 рік склав 4,3 млрд грн, тоді як в 2019 році чистий збиток становив 4,1 млрд грн.

У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» перерахувала до державного бюджету України безпрецедентно великі податкові платежі у розмірі 47,5 млрд грн, які були направлені на сплату як поточних податкових зобов'язань, так

і на погашення історичного податкового боргу та нарахованих штрафних санкцій. За результатами 2020 року ПАТ «УКРНАФТА» зберегло свої позиції серед найбільших платників податків України.

Протягом звітного року ПАТ «УКРНАФТА» продовжило працювати в умовах регуляторних обмежень на продаж нафти і газового конденсату, що пов'язані з вимогою їх реалізації через систему державних аукціонів. Компанія є єдиним підприємством нафтовидобувної галузі України, до якого застосовуються такі дискримінаційні умови. Як наслідок, Товариство було змушене забезпечувати викуп власної нафти для подальшої її передачі на переробку на Кременчуцькому НПЗ на давальницьких умовах і понесло додаткові витрати, пов'язані з монетизацією нафти. Протягом останніх років компанія послідовно пропонувала Уряду реформувати систему державних аукціонів та запровадити ринкові умови реалізації нафти і конденсату, проте відповідне рішення не було прийняте. Задля сприяння збільшенню видобутку та переробки української нафти Товариство також запропонувало Уряду впровадити стимулюючі рентні ставки для нових нафтових свердловин та збалансувати ставки акцизу на бензини та скраплений газ, проте у 2020 році ці заходи не були реалізовані.

У відповідь на виклики, пов'язані з епідеміологічною ситуацією в Україні, компанія зробила все необхідне, щоб гарантувати безпеку своїм працівникам і клієнтам та запобігла негативному впливу пандемії на операційну діяльність. Від моменту встановлення карантинних обмежень у країні, Товариство негайно впровадило комплекс організаційних та профілактичних заходів на рівні центрального офісу і структурних одиниць, створило тимчасові антикризові комісії, забезпечило працівників засобами індивідуального захисту та антисептиками, вжило всі необхідні заходи епідемічного контролю. Одночасно з цим, Товариство у рекордно стислі терміни забезпечило можливість дистанційної форми роботи для офісних працівників, підготувавши понад 3000 робочих комп'ютерів та всю необхідну IT-інфраструктуру до віддаленої роботи. Компанія впровадила необхідні заходи IT-безпеки для віддаленого доступу, розгорнула колл-центр для підтримки працівників та створила можливості для проведення робочих нарад і ефективної командної взаємодії у середовищі MS Teams. Такий ефективний перехід до дистанційного формату роботи став можливим завдяки інвестиціям в IT-інфраструктуру Товариства у попередні роки та злагодженій роботі всіх служб компанії.

Минулого року ПАТ «УКРНАФТА» показало один із найкращих результатів у сфері охорони праці серед підприємств Групи НАК «Нафтогаз України». За весь рік було зафіксовано всього 4 травми із втратою працездатності, що в 2,5 рази нижче, ніж в 2019 році, а коефіцієнт частоти травматизму склав 0,1 випадка на 1 млн відпрацьованих людино-годин, що є найнижчим показником з 2016 року, коли компанія розпочала його вимірювання.

Незважаючи на несприятливу економічну ситуацію, Товариству вдалося уникнути критичної втрати кваліфікованого персоналу, зберегти робочі місця і соціальні гарантії для всіх працівників. Попри те, що було вирішено не проводити перегляд окладів та тарифів у 2020 році, компанія змогла виплатити премії працівникам за системою КРЕ за результатами 2019 року. Аналіз результатів дослідження нафтогазової галузі 2020 року підтверджує, що завдяки системним змінам у системі оплати праці Товариства протягом кількох попередніх років рівень заробітної плати в ПАТ «УКРНАФТА» відповідає медіанному значенню, що є цільовим показником для компанії.

У 2021 році Товариство продовжує працювати в умовах викликів, пов'язаних із пандемією COVID-19. Водночас, у світі та в Україні очікується поступове відновлення економіки, що сприятиме зростанню попиту на нафту та газ, яке, вірогідно, знайде відображення у поліпшенні цінової кон'юнктури на вуглеводні. У цих умовах пріоритетами для ПАТ «УКРНАФТА» залишатимуться максимізація рівня видобутку, поліпшення фінансових результатів, подальше підвищення ефективності всіх напрямків діяльності, а також удосконалення механізму реалізації нафти.

О. Гез, Голова Правління ПАТ «УКРНАФТА»

ОГЛЯД КЛЮЧОВИХ РИНКІВ

Макроекономічний огляд

- У 2020 році макроекономічна ситуація як в Україні, так і у світі була нестабільною та непередбачуваною, а ціни на енергоносії відзначились високою волатильністю.
- Очікується, що у 2021 році українська та світова економіки поступово відновлюватимуться, що сприятиме зростанню цін на нафту та газ.

Макроекономічна ситуація у 2020 році

В 2020 році падіння ВВП в Україні (-4,2%) перевищувало як загальносвітовий показник (-3,3%), так і показники країн, що розвиваються (-2,2%).

При цьому темп інфляції у 2020 році (грудень до грудня) став одним з найнижчих за останні роки та відповідав цільовому орієнтуру НБУ (5,0%).

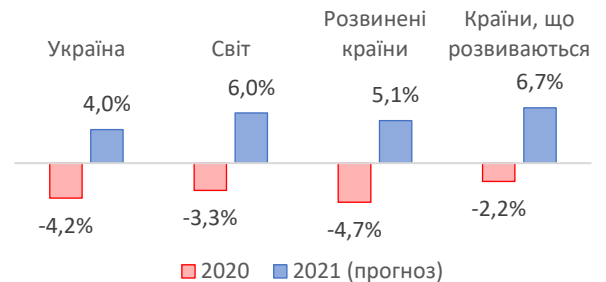
У 2020 році гривня девальвувала до долара США більш ніж на 4%. При цьому золотовалютні резерви НБУ зросли на 15% до 29 млрд дол. США.

У 2020 році ціни на нафту були вкрай волатильними. В березні 2020 року внаслідок зростання пропозиції через провал переговорів щодо обмеження видобутку в рамках ОПЕК+ та зниження попиту через запровадження в багатьох країнах карантинних заходів ціни суттєво знизились. Згодом завдяки поступовому відновленню економічної активності ціни на нафту відновили зростання. Загалом упродовж року ціни на нафту сорту Brent коливались у діапазоні від 19 до 64 дол./бар., а ціни на нафту сорту Urals, який за своїми характеристиками є найближчим до нафти вітчизняного видобутку, коливались у діапазоні 20 – 62 дол./бар. Середньорічні ціни на нафту обох сортів склали 42 дол./бар.

У 2020 році спостерігались найнижчі за останні роки ціни на газ, що пов'язано передусім зі збільшенням поставок до Європи зрідженого газу зі США у поєднанні зі скороченням споживання через COVID-19. При цьому ціни протягом року характеризувались більш вираженою залежністю від сезонності. Так, під час опалювального сезону у січні-лютому та жовтні-грудні ціни були суттєво вищими, ніж в інші місяці з огляду на сезонне зростання попиту.

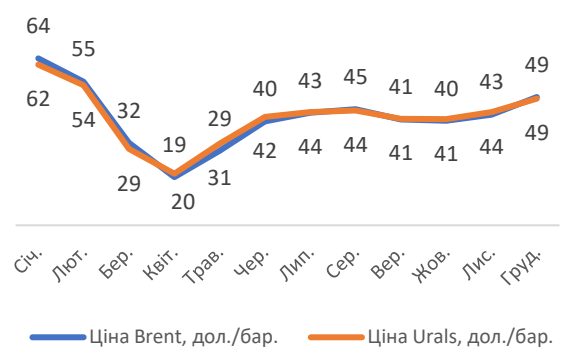
* Ціни УЕБ є публічним джерелом статистичної цінової інформації з обмеженого кола контрактів на природний газ. Водночас, значна частина газу на ринку реалізується за прямими контрактами, і на формування ринкової ціни впливають ціни продажу за імпортними контрактами, ціни продажу дочірнього товариства «Нафтогаз Трейдинг» кінцевим споживачам, умови постачання (приймання-передачі), політичні коливання, ціни імпортерів продажу газу з підземних сховищ тощо.

Темпи зростання ВВП 2020-2021 рр.

Джерело: МВФ

Ціни на нафту, 2020

Джерело: Platts

Ціни на газ, 2020*

Джерело: Українська енергетична біржа

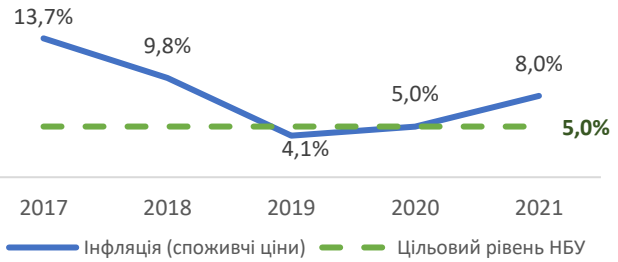
Прогноз макроекономічної ситуації у 2021 році

У 2020 році, згідно з оцінками МВФ, ВВП України знизився на понад 4%. При цьому передбачається, що у 2021 році українська економіка так і не повернеться до докризового рівня. Водночас, за прогнозом МВФ, у 2021 році загальносвітовий ВВП перевищить докризовий.

Очікується, що на тлі відновлення споживчого попиту після кризи та зростання цін на сировинних ринках, інфляція (грудень до грудня) у 2021 році складе 8,0%. При цьому з метою повернення інфляції до цільового діапазону 5% +/- 1 в. п. НБУ впродовж березня-квітня послідовно підвищив облікову ставку з 6% до 7,5%. Очікується, що інфляція повернеться до цільового діапазону у першому півріччі 2022 року.

З огляду на обсяг та динаміку подальшого зростання золотовалютних резервів, Україна має достатньо ресурсів, щоб пом'якшити вплив можливих негативних факторів у 2021 році. При цьому, за прогнозами МВФ середньорічний курс долара зросте на майже 4% до 28,0 грн/дол. США.

Динаміка Споживчої інфляції 2017-2021 рр.

Джерело: НБУ, Держстат

Динаміка курсу долара та золотовалютних резервів, 2016-2020 рр.

Джерело: НБУ

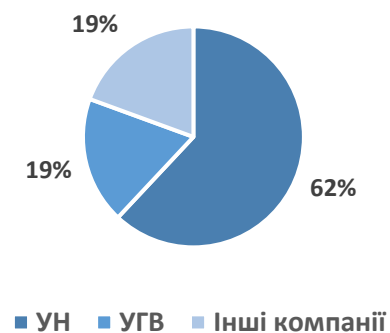
Ринок нафти в Україні

Через обвал світових цін на вуглеводні навесні 2020 року звітний рік став одним із найскладніших для нафтовидобувної галузі України. Незважаючи на це, у 2020 році видобуток нафти і газового конденсату в Україні становив 2,4 млн т, що відповідає показникам 2019 року.

Обсяг та динаміка видобутку основних гравців на ринку були такими:

- ПАТ «УКРНАФТА»: 1501 тис. т (-1%);
- АТ «Укргазвидобування»: 450 тис. т (-6%);
- інші компанії: 470 тис. т (+6%) (зокрема, «Burisma Group» – 87,5 тис. т, ПрАТ «ВК Укрнафтобуріння» – 86 тис. т, ПрАТ «Нафтогазвидобування»/(ДТЕК Нафтогаз) – 66,4 тис. т, СП «Полтавська газонафтова компанія» – 46 тис. т)¹.

Структура видобутку нафти в Україні, 2020

Джерело: видання ExPro

У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» залишалось єдиною компанією, котра зобов'язана реалізовувати нафту та газовий конденсат відповідно до Закону України «Про нафту та газ» виключно на біржових аукціонах та за регульованими цінами. Сировина Товариства у 2020 році перероблялась на потужностях Кременчуцького НПЗ.

АТ «Укргазвидобування», яка є вертикально інтегрованою компанією, сировину власного видобутку переробляє на потужностях власного Шебелинського ГПЗ.

¹ За даними видання ExPro Gas and Oil за січень 2021 року

Нафта та газовий конденсат інших компаній реалізується вільно за нерегульованими цінами. Частина реалізації таких невеликих підприємств припадає на міні-НПЗ, які, за даними видання «Нафторинок», є основними виробниками нелегального палива (до 30 тис. т на місяць).

Окрім нафти та конденсату вітчизняного видобутку, Кременчуцький НПЗ переробляє значні обсяги імпортової сировини. Так, у 2020 році обсяги постачання імпортованої нафти на Кременчуцький НПЗ склали 998 тис. т, що на 9% більше, ніж минулого року. При цьому традиційно високим був рівень постачання азербайджанської нафти сорту Azeri Light 627 тис. т, 81 тис. т лівійської нафти та 290 тис. т нафти із США². Вся сировина, що завозилася, постачалася морем до Одеси, потім – Придніпровським трубопроводом.

---

² За даними видання ExPro Gas and Oil за січень 2021 року

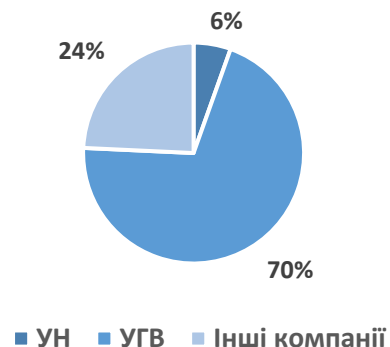
Ринок природного газу в Україні

У 2020 році продовжилася тенденція до скорочення видобутку природного газу в Україні, що пояснюється несприятливими умовами на ринку природного газу, насамперед, падінням цін протягом 2019 та 2020 років, що обмежило обсяги фінансування для нарощування видобутку. Водночас, деяким компаніям вдалося наростити видобуток газу.

Всього у 2020 році було видобуто 20,2 млрд м³ природного газу, що на 2% (або 0,415 млрд м³) менше, ніж у минулому році. У порівнянні з 2018 роком видобуток газу у 2020 році скоротився на 3,3% (або на 0,7 млрд м³).

Обсяг та динаміка видобутку основних гравців на ринку були такими: **Структура видобутку газу в Україні, 2020**

- ПАТ «УКРНАФТА»: 1,13 млрд м³ (-3%);
- АТ «Укргазвидобування»: 14,2 млрд м³ (-5%);
- інші компанії: 4,9 млрд м³ (+7%). Зокрема, ПрАТ «Нафтогазвидобування»/(ДТЕК Нафтогаз) – 1,85 млрд м³ (+11%), Burisma Group – 0,9 млрд м³ (+7%), Smart Energy – 0,4 млрд м³ (+8%)³.

Джерело: видання ExPro

Основні події, що вплинули на український ринок газу у 2020 році:

- Наприкінці травня ціни на газ в Україні впали до мінімальних значень за останні 5 років – 1 860 грн/тис м³ (з ПДВ). Причина – обвал цін у Європі, рекордні запаси газу в сховищах, стабільні трубопровідні поставки, зростання поставок LNG на фоні скорочення обсягів споживання у зв'язку з поширенням COVID-19.
- Генеруючі компанії та підприємства хімічної промисловості збільшили обсяги споживання природного газу на 3% (або на 1 млрд м³) – до 30,9 млрд м³. Натомість, населення скоротило обсяги споживання газу на 13% - до 8,2 млрд м³.
- У 2020 році імпортовано з ЄС 15,9 млрд м³ природного газу, що стало рекордним значенням за останні 5 років. У порівнянні з 2019 роком обсяги імпорту зросли на 12%, з 2018 роком – на 48%. Зростання обсягів імпорту пов'язано з активним закачуванням газу до українських підземних сховищ. Газ закачували як українські імпортери, так і іноземні компанії.

Значною подією ринку також став запуск ринку природного газу для населення з 1 серпня 2020 року. Зобов'язання НАК «Нафтогаз України» щодо виконання спеціальних обов'язків з постачання природного газу споживачам було скасовано, відтепер побутові споживачі можуть вільно обирати постачальника газу.

³ За даними видання ExPro Gas and Oil за січень 2021 року

Ринок нафтопродуктів в Україні

Епідемія COVID-19, яка на початку 2020 року поширилася у всьому світі, призвела до значного скорочення попиту на нафтопродукти навесні 2020 році. За підсумками 2020 року баланс ринку нафтопродуктів в Україні дещо відновився і показав незначне зростання до 2019 року.

Минулого року баланс ринку світлих нафтопродуктів та LPG сягнув 11,4 млн т, що на 6% більше показника 2019 року⁴. Частка дизельного палива в структурі балансу найбільша та становить 64%.

Частка імпорту нафтопродуктів у 2020 році склала 77%, що на 5% менше, ніж у минулому році. Зменшення обсягів імпорту відбулося за рахунок нарощування виробництва світлих нафтопродуктів на Кременчуцькому НПЗ. Основні країни походження: Росія, Білорусь і Литва. З цих країн імпортували 7,3 млн т пального або 83% імпорту світлих нафтопродуктів та LPG.

Слід відзначити, що в Україні існує і досі відіграє значну роль тіньовий ринок нафтопродуктів, зокрема існують так звані міні-НПЗ, основним джерелом сировини для яких є газовий конденсат деяких невеликих видобувних підприємств (450 тис. т).

Ринок бензинів⁵

У 2020 році обсяг ринку бензинів зріс на 20% (+ 352,5 тис. т) до 2,12 млн т, у порівнянні з 1,8 млн т у 2019 році.

Імпорт бензинів у балансі ринку склав 50% або 1,09 млн т, що на 4,7% (+ 48,8 тис. т) більше, ніж у 2019 році. Основні країни, з яких імпортувалося паливо: Білорусь – 78% та Литва – 21%.

Внутрішнє виробництво бензинів зросло на 30% і склало 1,03 млн т. Частка українського бензину Євро-5 склала 50%. Основний виробник Кременчуцький НПЗ: 893 тис. т (+ 313,0 тис. т до обсягів 2019 року).

Ринок дизельного палива⁶

Обсяг ринку дизельного пального у 2020 році збільшився на 5,4% і склав 7,37 млн т, порівняно з 6,99 млн т у 2019 році. Як і в попередні періоди, на ринку домінувала імпортна продукція. Її частка в балансі ринку ДП склала 80% або 6,18 млн т на рівні 2019 року.

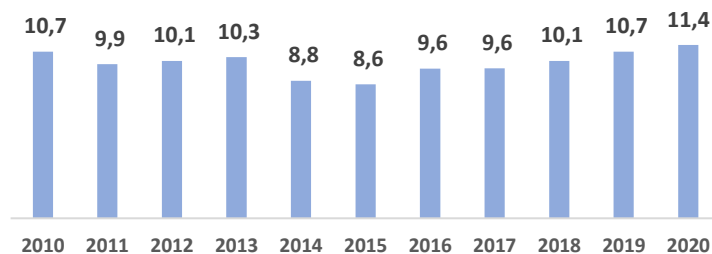
Найбільші постачальники ресурсу: Росія – 42%, Білорусь – 35%, Литва – 10%, надходження морем – 12%.

Внутрішнє виробництво ДП у 2020 році збільшилось майже на 35% до 1,19 млн т у порівнянні з 2019 роком. Об'єм виробництва ДП на Кременчуцькому НПЗ становив 1,11 млн т (+40%). Зростанню передусім сприяли кризові явища на ринку, а саме падіння попиту на авіакеросин через карантинні обмеження, що дало можливість додаткового виробництва. Частка українського дизельного палива на ринку склала 20%.

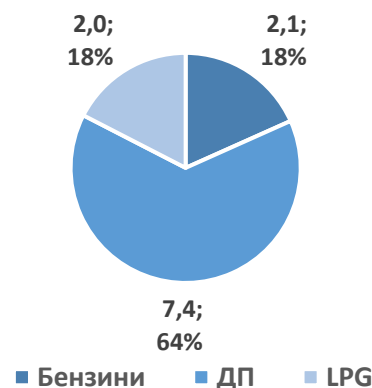
Ринок LPG⁷

У 2020 році баланс українського ринку LPG склав 2 млн т, що дорівнює балансу 2019 року. Частка імпорту в структурі балансу склала 80% та становить 1,563 млн т (без урахування поставки «Карпатнафтохіму» 51,8 тис. т), що на 4,4% вище 2019 року. Найбільші постачальники ресурсу: Росія – 44%, Казахстан - 23%, Білорусь – 16%.

Баланс ринку світлих нафтопродуктів та скрапленого газу в Україні 2010 -2020, млн т

Структура споживання палива в Україні, 2020

⁴ За даними видання НафтоРинок за січень 2021 року

⁵ Там само

⁶ Там само

⁷ Там само

Обсяги внутрішнього виробництва збільшилися в межах 2%, до 408,4 тис. т у порівнянні з 397,1 тис. т у 2019 році. Частка ПАТ «УКРНАФТА» склала 28% (116 тис. т).

На сьогодні у Верховній Раді перебувають на розгляді кілька законопроектів, які стосуються акцизів на нафтопродукти і які пропонують уніфікувати ставки акцизу на бензин, скраплений газ і ДП на рівні 139,5 євро за 1000 л. У разі прийняття цих законопроектів баланс споживання бензину і скрапленого газу буде плавно коригуватися на користь збільшення попиту на бензин, що знизить залежність від імпорту та збільшить надходження від акцизних зборів до державного бюджету.

Ринок роздрібної торгівлі нафтопродуктами у 2020 році

Пандемія COVID-19 та запровадження у березні 2020 року карантинних заходів стали неабияким випробуванням для сегменту роздрібної торгівлі нафтопродуктами. За експертною оцінкою гравців ринку, продажі пального у березні-квітні 2020 року впали на 30%. Водночас загальний обсяг реалізації в легальному сегменті зріс за результатами року за рахунок зусиль держави та бізнесу, спрямованих на боротьбу із тіньовим ринком.

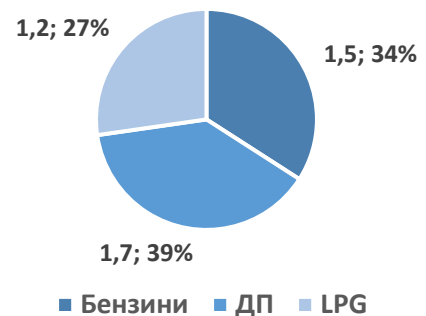
У 2020 році, за інформацією Державного комітету статистики, через канал АЗС було реалізовано 4,5 млн т світлих нафтопродуктів та скрапленого газу, що на 16% більше, ніж 2019 року:

- 1,5 млн т бензинів, що на 12% більше, ніж у 2019 році;
- 1,7 млн т дизельного пального, що на 12% більше, ніж у 2019 році;
- 1,2 млн т LPG, що на 16% більше ніж у 2019 році.

За оцінкою видання «Нафторинок», динаміка суттєвого зростання продажів на АЗС зумовлена виходом з тіньового сектору значної кількості АЗС, які розпочали подавати звітність до державних органів саме у цьому році. Це відбулося завдяки посиленню механізму контролю обігу за паливом та відтоку клієнтів нелегальних АЗС як результату боротьби уряду з тіньовими продавцями пального наприкінці 2019 – у першій половині 2020 року. Зусилля уряду були підтримані великими операторами АЗС, насамперед ПАТ «УКРНАФТА», яке активно долучилось до цього процесу.

Слід підкреслити, що наведені дані відображають тільки офіційні обсяги споживання палива у роздрібному сегменті, які відстежуються Державним комітетом статистики. Наприклад, вважається, що на нелегальний ринок припадає близько 35% споживання LPG, або в середньому 60 тис. т пропан-бутану на місяць.

Структура споживання палива в роздрібному сегменті в Україні, 2020 р.

Регуляторне поле

2020 рік завершився вирішенням питання «історичної» податкової заборгованості ПАТ «УКРНАФТА». Протягом звітного року компанія також активно працювала над вирішенням проблеми неринкових умов державних аукціонів з продажу нафти та конденсату, запровадженням стимулюючих ставок рентної плати та збалансуванням акцизів на нафтопродукти.

«Історичний» податковий борг

ПАТ «УКРНАФТА» вдалося погасити «історичний» податковий борг в рамках механізму, визначеного законами 1005-IX та 1006-IX та постанови КМУ № 1195, прийнятих у грудні 2020 року. Це уможливило реалізацію угод між ПАТ «УКРНАФТА» та НАК «Нафтогаз України», в рамках яких НАК «Нафтогаз України» сплатила Товариству компенсацію за 2,061 млрд м3 природного газу 2006 року видобутку, а також передплатила поставку природного газу майбутнього видобутку. Цей механізм врегулювання дав можливість НАК «Нафтогаз України» погасити частину боргу перед ПАТ «УКРНАФТА», а державі – погасити частину власного боргу перед НАК «Нафтогаз України» за виконання спеціальних обов'язків з постачання природного газу споживачам. Більш детальна інформація розкрита в розділі «Фінансові показники».

Біржові аукціони з продажу нафти та конденсату

ПАТ «УКРНАФТА» залишається єдиною компанією в Україні, яка зобов'язана продавати сировину виключно через біржові аукціони, де стартові ціни визначаються державним аукціонним комітетом. Через особливості ціноутворення, що регламентуються Законом України «Про нафту та газ» та постановою Кабінету Міністрів України № 570, стартові ціни на нафту та конденсат можуть перевищувати вартість імпортової сировини аналогічної якості. В цих умовах єдине українське нафтопереробне підприємство не зацікавлене у придбанні нафти на державних біржових аукціонах. З огляду на це, як і в попередньому році, Товариство було змушене забезпечувати викуп власної нафти для подальшої її передачі на переробку на давальницьких умовах на потужностях Кременчуцького НПЗ.

Протягом останніх років у питанні реалізації нафти, конденсату та скрапленого газу Товариство послідовно виступало з ініціативою щодо реформування чинної системи державних аукціонів, що дозволило б забезпечити прогнозовані надходження коштів від реалізації нафти і конденсату власного видобутку за ринковими цінами. Протягом звітного року ПАТ «УКРНАФТА» актуалізувало свої пропозиції, пов'язані з регулюванням реалізації нафти, ініціювало численні зустрічі з представниками Уряду та НАК «Нафтогаз України» з метою актуалізації та вирішення зазначених проблем, направило звернення про необхідність вирішення проблеми реалізації в Кабінет Міністрів, Міністерство енергетики, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості та НАК «Нафтогаз України». Однак, незважаючи на докладені зусилля, ситуація у 2020 році залишилася без змін.

Акцизна політика

Через вчетверо нижчі ставки акцизного податку на LPG порівняно з бензинами на ринку спостерігалось стрімке зростання споживання саме скрапленого вуглеводневого газу та скорочення споживання бензинів на 5-10% щороку. Чинна акцизна політика у 2020 році призвела до скорочення споживання бензинів українського виробництва та збільшення споживання імпортного LPG, який Україна імпортує переважно з Росії. Така ситуація є незадовільною з точки зору енергетичної безпеки країни та стимулювання власного видобутку нафти та виробництва нафтопродуктів. У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» підтримала пропозиції вітчизняних нафтопереробних компаній до Уряду щодо уніфікації ставки акцизу на бензин, LPG і ДП на рівні 139,5 євро за 1000 л, що має сприяти поступовому збільшенню споживання бензину і, відповідно, попиту на нафту, видобуту в Україні.

Стимулюючі ставки для нових нафтових свердловин

У 2020 році в Україні продовжували діяти стимулюючі ставки ренти для нових газових свердловин: 12% для покладів до 5000 метрів та 6% для більш глибоких покладів, що мало позитивний ефект для розвитку видобутку газу у країні. Товариство запропонувало відповідним органам державної влади поширити аналогічний податковий режим на видобуток нафти з нових свердловин. Компанія вважає, що вказані заходи сприятимуть збільшенню обсягів буріння та видобутку рідких вуглеводнів і призведуть до збільшення надходжень до державного бюджету від рентних платежів. Попри те, що наразі пропозиції компанії залишилися без відповіді, ПАТ «УКРНАФТА» і надалі наголошуватиме на важливості стимулювання вітчизняного видобутку нафти і конденсату.

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

ПАТ «УКРНАФТА» не лише дотримується законодавства України, а й втілює найкращі світові практики у галузі екологічної безпеки, охорони праці та пожежної безпеки (ЕБ, ОП та ПБ), запроваджує відповідні корпоративні стандарти, процедури та програми для працівників і підрядників. Робота з охорони праці у 2020 році проводилася згідно з вимогами Закону України «Про охорону праці», міжнародними стандартами ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001:2018 (OHSAS 18001), нормативно-правовими актами з охорони праці, Системи управління охороною праці ПАТ «УКРНАФТА» та Політики у сфері охорони праці ПАТ «УКРНАФТА».

Здоров'я та безпека людини є одним із найголовніших пріоритетів у діяльності компанії, у зв'язку з чим Товариство не лише постійно підвищує наявні стандарти з охорони праці та пожежної безпеки, а й спрямовує систематичні зусилля на розвиток позитивної культури безпеки.

Охорона праці та пожежна безпека

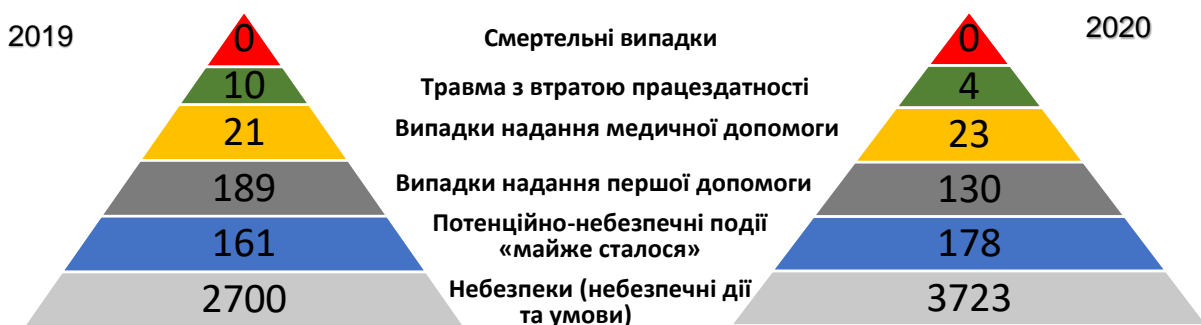
- У 2020 році відсутні категорійні аварії та смертельні випадки, пов'язані з виробництвом.
- У 2,5 рази зменшено кількість травм із втратою працездатності та підвищено прозорість звітності на 38% у порівнянні з 2019 роком, поліпшилося залучення до проведення аудитів керівників підрозділів.
- Реалізовано 1362 заходи, спрямовані на доведення умов і безпеки праці до нормативних вимог або підвищення чинного рівня охорони праці на виробництві в ПАТ «УКРНАФТА». Витрати на реалізацію цих заходів у звітному періоді склали 125,9 млн грн.
- Триває впровадження концепції Vision Zero, реалізація поведінкових аудитів з безпеки праці та програми винагороди з ОП працівників.
- «Золоті правила безпечного виконання робіт» включено в 159 угод із підрядниками, які працюють зі структурними одиницями, і в 128 угод – з відділами реалізації нафтопродуктів.

Результати ПАТ «УКРНАФТА» в порівнянні з компаніями IOGP*

Ковзний середній показник на 1 млн відпрацьованих людино-годин	IOGP, 2018/2019	ПАТ «УКРНАФТА»			
		2017	2018	2019	2020
Частота травм з тимчасовою втратою працездатності (LTIFR)	0,25/0,24	0,30	0,23	0,26	0,10
Частота всіх інцидентів, що підлягають обліку (RIFR)	0,72/0,67	1,09	0,73	0,82	0,73
Частота дорожньо-транспортних пригод (VIFR)	0,112/0,099	0,04	0,00	0,05	0,02

* IOGP – International Association of Oil and Gas Producers (Міжнародна асоціація виробників нафти та газу)

Ключові показники з охорони праці у 2020 році у порівнянні з 2019

В 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» інвестувало в охорону праці, пожежну та екологічну безпеку 222,3 млн грн. Найбільша частка витрат припала на забезпечення протипожежної безпеки у структурних підрозділах компанії та на забезпечення працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту.

COVID-19 та інфекційна безпека

В 2020 році було проведено низку протиепідемічних та організаційних заходів, спрямованих на профілактику виникнення і недопущення поширення на території ПАТ «УКРНАФТА» випадків та спалахів захворювань, спричинених COVID-19.

Заходи були розроблені згідно із законодавчими документами та включали:

- створення тимчасової антикризової робочої комісії щодо протидії COVID-19 на рівні Правління компанії та структурних одиниць;
- переведення максимально можливої чисельності співробітників офісів на дистанційну роботу з проведенням он-лайн зустрічей із використанням засобів телеконференцій;
- закупівлю матеріально-технічних ресурсів (засобів індивідуального захисту, дезінфекційних та антисептичних засобів тощо) на суму 56 млн грн;
- проведення внутрішніх аудитів щодо дотримання санітарно-епідеміологічних норм та протиепідемічного режиму на об'єктах Товариства, оцінку протидії поширенню COVID-19 в компанії;
- дотримання дистанціювання, гігієнічних заходів, маскового режиму для працівників, які працюють не дистанційно з температурним контролем працівників на входах у приміщення, заборонаю допуску до роботи працівників із симптомами респіраторних захворювань, посиленням дезінфекційним режимом;
- посилене прибирання приміщень і транспортних засобів;
- проведення заходів у випадку виявлення або підозри на COVID-19 серед співробітників (пошук, відсторонення контактних осіб, обстеження осіб за допомогою ПЛР-тестування, експрес-тестів на визначення антигену SARS-CoV-2, проведення заключної дезінфекції в робочому осередку виявлення захворювання).

Статистика захворювання на COVID-19 працівників ПАТ «УКРНАФТА» на 31 грудня 2020 року:

ПАТ «УКРНАФТА»	Захворіли	Одужали	Смертельні випадки
Березень	4	4	0
Квітень	4	4	0
Травень	7	7	0
Червень	9	9	0
Липень	12	12	0
Серпень	33	32	1
Вересень	42	40	1
Жовтень	224	222	1
Листопад	343	335	5
Грудень	178	177	4
Всього	856	842	12

Екологічна безпека

З метою зменшення впливу виробничої діяльності на довкілля в процесі роботи структурних одиниць компанії були розроблені та протягом 2020 року виконані відповідні технічні заходи:

- ремонт і заміна аварійних ділянок трубопроводів;
- обстеження переходів трубопроводів через водні перешкоди і автодороги;
- ревізія і заміна засувки на водоводах, лічильників обліку води;
- пофарбування резервуарів, обладнання світловідбиваючими фарбами;
- заміна, ревізія, ремонт запобіжних дихальних клапанів резервуарів;
- демонтаж недіючих трубопроводів;
- ліквідація недіючих, ремонт та рекультивация технологічних об'єктів.

Протягом 2020 року внесені відповідні зміни в ліцензію на право здійснення господарської діяльності, пов'язаної з використанням прекурсорів (хімічних речовин, обіг яких регулюється державою); оформлено карти

факторів на хімічні речовини; отримано нормативні дозвільні документи щодо рівня викидів забруднюючих речовин для виробничих об'єктів структурних одиниць; отримано дозволи на спеціальне водокористування; пройдено процедури затвердження зменшення розмірів санітарно-захисної зони об'єктів структурних одиниць ПАТ «УКРНАФТА» Західного нафтопромислового району; отримано висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Протягом 2020 року здійснено оформлення 141 документа дозвільного характеру.

У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» пройшло процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД) господарської діяльності з видобування корисних копалин на родовищах компанії та окремих об'єктах. Отримано 7 позитивних висновків, роботи з оцінки впливу на довкілля тривають. В цілому, за період 2018-2020 років отримано 92 позитивних висновки. На виконання висновків з ОВД забезпечено проведення післяпроектного моніторингу по всіх родовищах Товариства. Інформацію про виявлені проблеми та недоліки доведено до відповідних служб.

У 2020 році реалізовано заходи з ліквідації наслідків довготривалого видобування нафти на території м. Борислав. Фактичні витрати на реалізацію заходів сягнули 37,52 млн грн. Крім цього, у 2020 році ТОВ «Ламор Юкрейн» розпочало роботи з комплексного моніторингу м. Борислава. Витрати склали 5,55 млн грн.

Забезпечено належне тимчасове зберігання непридатних для подальшого використання насосно-компресорних труб, водоводів, фрагментів обладнання. Протягом 2021 року очікується співпраця зі спецкомбінатами на послуги з вивозу та утилізації цих відходів.

Жодних тимчасових зупинок виробничих об'єктів структурних одиниць як у Східному, так і в Західному нафтопромислових районах за рішенням контролюючих органів минулого року не відбулося.

ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Видобуток та підготовка нафти та газу

Основним пріоритетом бізнес-напрямку видобутку та підготовки є нарощення видобутку вуглеводнів та виробництва LPG за рахунок максимально ефективного використання виробничих ресурсів та впровадження провідних технологій видобутку вуглеводнів і підготовки товарної продукції.

- В 2020 році порівняно з 2019 роком спостерігалось незначне зменшення видобутку вуглеводнів. Водночас, за рахунок збільшення вмісту легких вуглеводнів в нафті (буріння свердловини 119Г Великобубнівського родовища), вдосконалення технологічних процесів ГПЗ та впровадження інженерних рішень вдалося збільшити виробництво LPG:
  - видобуток нафти та конденсату скоротився на 15,1 тис. т;
  - видобуток газу природного та нафтового скоротився на 34,7 млн м³;
  - виробництво LPG збільшено на 4,3 тис. т.
- Попри суттєве скорочення базового видобутку нафти та газу протягом 2020 року, стабілізація обсягу загального видобутку стала можливою за рахунок успішного виконання програми організаційно-технічних заходів (ОТЗ). Додатковий видобуток нафти з конденсатом становив 145,4 тис. т та 79,4 млн м³ газу, що становить відповідно 9,7% та 7,0% від загального видобутку. У порівнянні з 2019 роком показники додаткового видобутку 2020 році дещо нижчі, що є наслідком впливу несприятливої цінової кон'юнктури на вуглеводні у 2020 році на показники економічної доцільності ОТЗ та, як результат, вимушеної відмови від проведення/перенесення терміну проведення частини заходів у звітному періоді.
- У 2020 році продовжувалося впровадження заходів з підвищення операційної ефективності напрямку видобутку та підготовки, правильність та вчасність яких була підтверджена рекомендаціями експертів компанії Ernst & Young у 2019 році. За рахунок впровадження заходів з підвищення операційної ефективності у звітному році вдалось знизити обсяг втрат нафти внаслідок простоїв та бездії свердловин, знизити втрати та витрати газу в процесі підготовки, підвищити швидкість проведення ремонтів свердловин та знизити рівень складських запасів ресурсів на складах.

Виробничі показники:

Незважаючи на обмежені інвестиційні можливості, у 2020 році виробничі показники ПАТ «УКРНАФТА» вдалося стабілізувати:

Виробничі показники	2019	2020	Зміна
 Видобуток нафти з конденсатом (основна та спільна діяльність), тис. т	1 515,6	1 500,5	▼ -1,0%
 Видобуток газу (основна та спільна діяльність), млн м ³	1 162,1	1 127,5	▼ -3,0%
 Виробництво скрапленого газу, тис. т	112,2	116,5	▲ 3,9%
 Експлуатаційний видобувний фонд свердловин (основна та спільна діяльність), шт.	1 997	1 968	▼ -1,5%

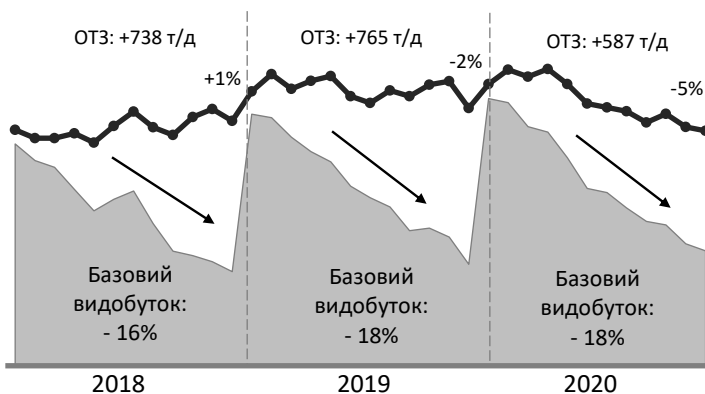
В 2020 році 46% від сукупного видобутку нафти та конденсату ПАТ «УКРНАФТА» було видобуто НГВУ «Охтирканафтогаз», що склало 696,3 тис. т. Водночас, 48% від сукупного видобутку газу ПАТ «УКРНАФТА» було видобуто НГВУ «Полтаванафтогаз», що відповідно склало 535,7 млн м³ газу.

Видобуток та реалізація програми організаційно-технічних заходів (ОТЗ) в 2020 році

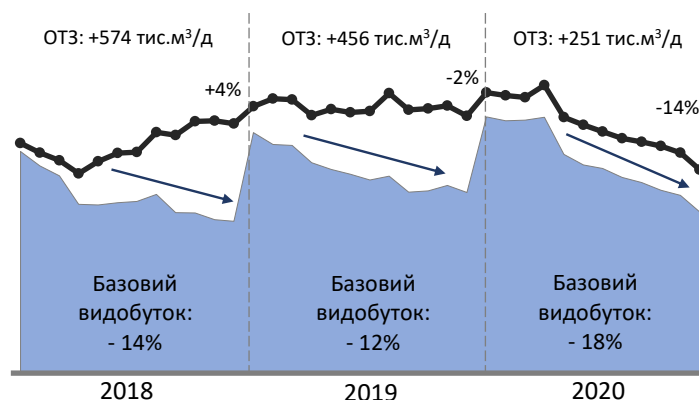
Компанії вдалося стабілізувати падіння добового базового видобутку нафти з конденсатом протягом 2020 року на рівні 18%. Програма організаційно-технічних заходів була реалізована в повному обсязі, хоча і з перенесенням терміну реалізації частки програми на друге півріччя у зв'язку з динамікою світових цін на вуглеводні. Середньодобовий додатковий дебіт нафти з конденсатом на кінець 2020 року склав 587 т/д.

Динаміка видобутку нафти з конденсатом в 2018 – 2020 рр., т/д

Незважаючи на падіння добового базового видобутку природного газу протягом 2020 року на 18%, загальний базовий видобуток зріс на 25 млн м³ порівняно з 2019 роком завдяки вкладу ОТЗ попередніх років в базовий видобуток 2020 року. Погіршення показників економічної доцільності проведення ОТЗ на газовому фонді за рахунок погіршення цінової кон'юнктури призвело до відмови від проведення частини ОТЗ запланованої на 2020 рік та перенесення частини програми на друге півріччя. Середньодобовий додатковий дебіт природного газу на кінець 2020 року склав до 251 тис. м³/д.

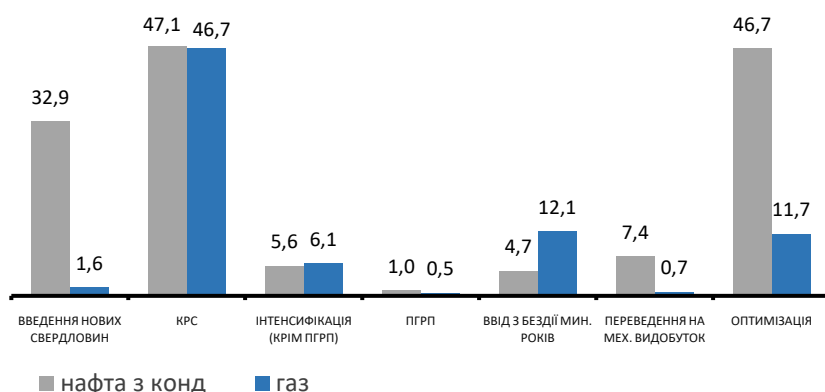
Динаміка видобутку газу в 2018 – 2020 рр., тис. м³/добу

Операції, які вдалося реалізувати у 2020 році на наявному фонді свердловин ПАТ «УКРНАФТА», включають перехід на нові продуктивні горизонти, проведення капітальних та поточних ремонтів перспективних свердловин, проведення гідророзривів пласту (ПГРП) та інтенсифікацій, оптимізацію видобутку свердловин, заміну критично зношеного обладнання.

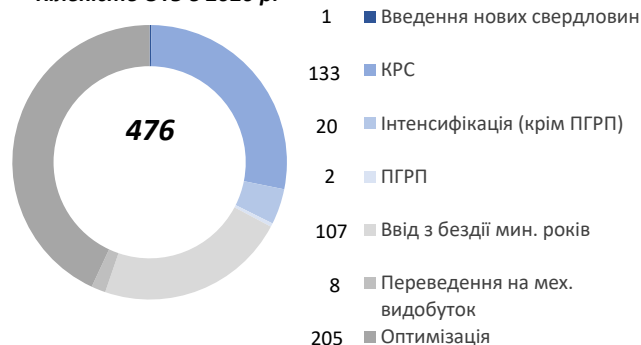
Додатковий видобуток від ОТЗ тис. т/млн м³

Загалом за рахунок проведення у 2020 році ОТЗ додатково видобуто 145,4 тис. т нафти з конденсатом та 79,4 млн м³ газу, що становить відповідно 9,7% та 7,0% від загального видобутку нафти з конденсатом та газу за вказаний період.

Зокрема, минулого року компанія завершила капітальні ремонти (КРС) на 133 свердловинах та провела 22 операції з інтенсифікації видобутку (в тому числі 2 операції гідророзриву пласту). Завдяки КРС станом на кінець звітного року додатково видобуто 47,1 тис. т. нафти і конденсату та 46,7 млн м³ газу. Операції з інтенсифікації дали додаткові 5,6 тис. т нафти та 6,1 млн м³ газу, та з оптимізації видобутку дали додаткові 46,7 тис. т. нафти і конденсату та 11,7 млн м³ газу.

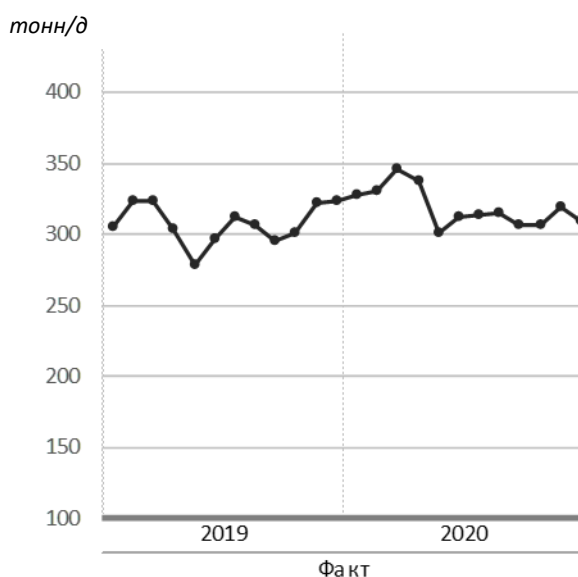
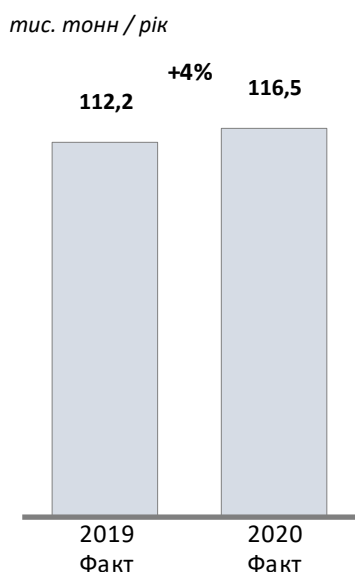
Кількість ОТЗ в 2020 р.

Виробництво скрапленого газу

Підготовка газу, який видобуває компанія, забезпечується потужностями Гнідинцівського, Качанівського та Долинського газопереробних заводів. У 2020 році газопереробними заводами компанії було вироблено 116,5 тис. т скрапленого газу, що на 4% більше, ніж у 2019 році.

Виробництво скрапленого газу у 2019–2020 рр.

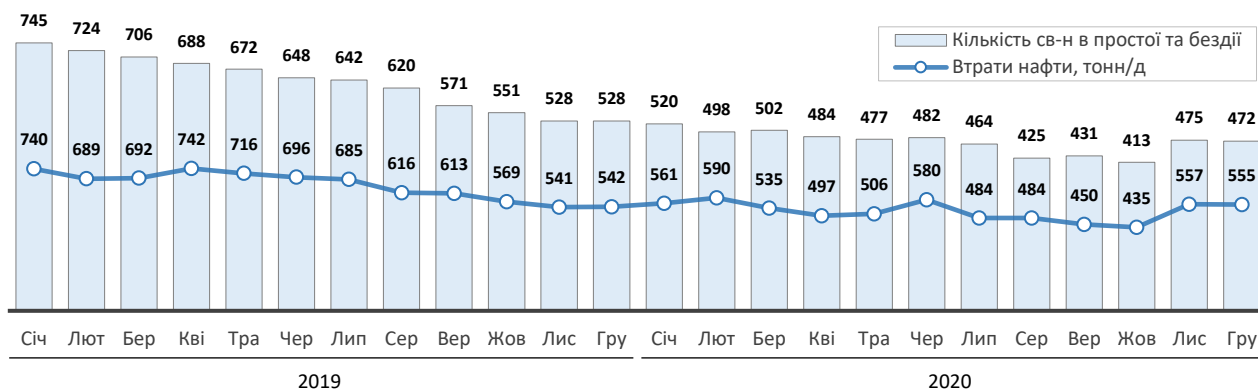
Впровадження програми підвищення операційної ефективності бізнес-напряму видобутку та підготовки

Одним із пріоритетів діяльності бізнес-напряму «Видобуток та підготовка» є постійне підвищення ефективності роботи. У середині 2019 року з метою отримання додаткової експертизи було залучено команду нафтогазової практики міжнародної аудиторсько-консалтингової компанії Ernst & Young, покликану оцінити та вдосконалити програму з підвищення операційної ефективності напрямку видобутку та підготовки.

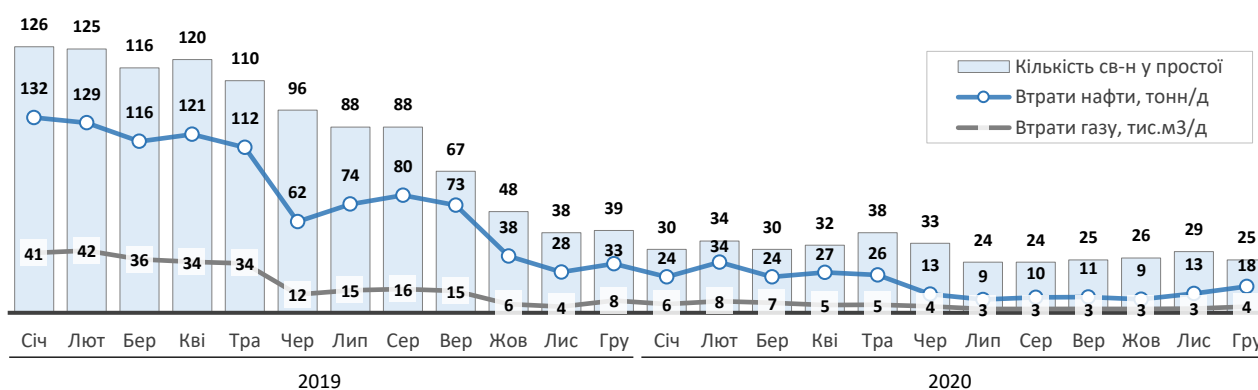
За результатами спільної роботи з командою експертів Ernst & Young було підтверджено правильність та вчасність заходів із підвищення операційної ефективності видобутку і підготовки, а також затверджено та запущено в реалізацію дворічну програму “Upstream efficiency”, що складається з більш ніж 10 окремих проєктів.

З 2019 року, як один із проєктів програми, було впроваджено модель управління втратами видобутку через простой та бездії свердловин: автоматизовано збір даних із простой та бездії свердловин; впроваджено процедури аналізу фонду свердловин у бездії; розроблено класифікацію щодо причин перебування у бездії та визначено фонд, з яким можливо та доцільно працювати у подальшому. За рахунок цього протягом 2019-2020 років середньодобові втрати видобутку нафти з конденсатом внаслідок простой та бездії свердловин зменшено приблизно на 185 т/д (з 740 т/д до 555 т/д), а кількість свердловин в бездії та простой зменшено на 273 свердловини (з 745 до 472). В тому числі, за рахунок проведення своєчасної заміни глибинно-насосного обладнання кількість свердловин в бездії скорочено з 126 свердловин в січні 2019 року до 25 свердловин в грудні 2020, а середньодобові втрати нафти завдяки цим заходам зменшились з 132,2 т/д до 17,7 т/д та газу з 41 тис. м3/д до 4 тис. м3/д.

Динаміка втраченого видобутку з свердловин ПАТ «УКРНАФТА», які перебувають в бездіючому фонді та простоях

Зменшення втрат видобутку нафти за рахунок проведення своєчасної заміни глибинно-насосного обладнання

Також у межах програми були розроблені заходи щодо підвищення швидкості та ефективності реалізації ремонтів свердловин. З лютого 2020 року запроваджено пілотний проєкт щодо моніторингу ефективності роботи бригад поточного ремонту свердловин в НГВУ «Долинанафтогаз» та НГВУ «Охтирканафтогаз», впроваджено графіки та аналіз виконання депарафінації свердловин по всіх НГВУ: середнє значення виконання графіку депарафінації (січень-грудень 2020) підвищено з 65% до 75% від загальної потреби. У пілотних НГВУ створені

бригади глушіння свердловин для виконання капітальних та поточних ремонтів свердловин. Впроваджені заходи дозволили знизити середню тривалість ремонтів ПРС з 138 в 2020 році до 122 годин в 2021 році (-16 годин).

Для зниження рівня запасів ресурсів на складах в 2020 році розроблено та впроваджено управлінський облік насосно-компресорних труб, штангових глибинних насосів, електровідцентрових насосів та інше (топ 15 категорій) із онлайн доступом до даних для різних підрозділів із метою планування закупівель. Актуалізовано процес взаємодії між Управлінням нафтопромислових сервісів та бізнес-напрямком «Видобуток та підготовка» в рамках оптимізації процесу ремонту труби НКТ. У виробничих підрозділах упроваджено КПЕ з оптимізації запасів на складах. З початку дії проекту по грудень 2020 року списано неліквідних залишків на 120,2 млн грн. Також знижено обсяги запасів на складах на 355 млн грн.

Реалізація програми та впровадження заходів підвищення внутрішньої ефективності бізнес-напрямку «Видобуток та підготовка» триватиме у 2021 році.

Реалізація нафти, нафтопродуктів та газу

Попит та ціни на нафту, нафтопродукти та природний газ навесні 2020 року знизилися до мінімальних значень, відновившись лише у другому півріччі. Крім того, протягом 2020 року для ПАТ «УКРНАФТА» продовжували діяти регуляторні обмеження на реалізацію нафти та конденсату власного видобутку. Сукупність цих факторів негативно вплинула на ефективність реалізації нафти і газового конденсату у звітному році.

- Попри неодноразове звернення Товариства до державних органів щодо проблеми неефективності чинного порядку реалізації нафти та газового конденсату через біржові аукціони, ситуація протягом 2020 року не змінилася. Як наслідок, компанія у звітному році не змогла реалізувати нафту та конденсат як кінцевий продукт потенційним покупцям.
- Протягом 2020 року ПАТ «УКРНАФТА» було змушене самостійно викупати власну нафту та переробляти її на давальницьких умовах, за рахунок чого компанія продовжила нести додаткові витрати, пов'язані з переробкою продукції.

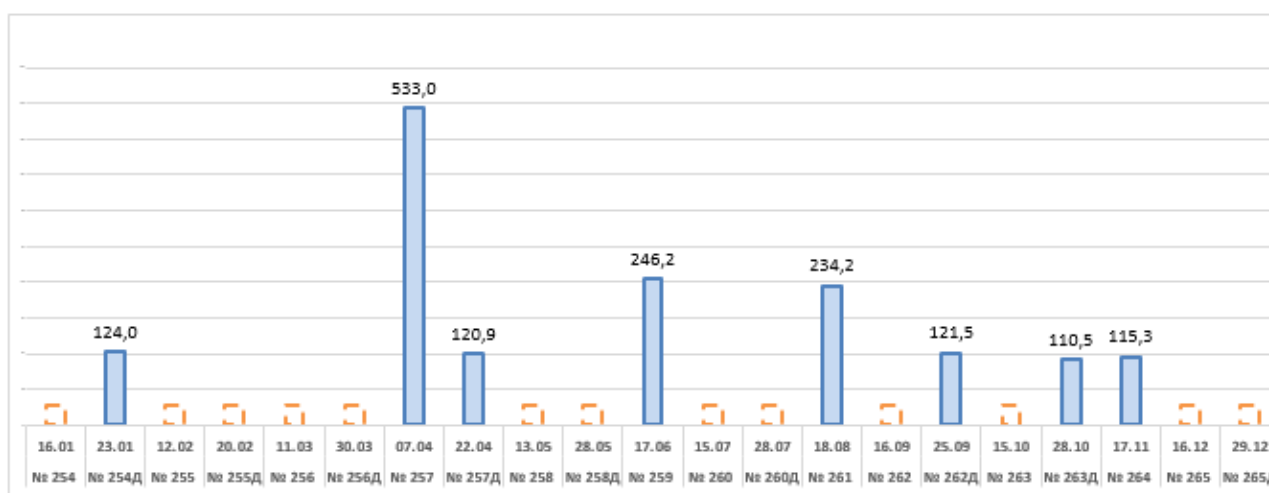
ПАТ «УКРНАФТА», відповідно до Закону України «Про нафту та газ», зобов'язано реалізовувати видобуту нафту та газовий конденсат на біржових аукціонах, де стартова ціна на сировину визначається державним аукціонним комітетом.

У 2020 році компанія реалізувала на державних біржових аукціонах 1 605,6 тис. т нафти та конденсату, видобутого в поточному році, а також ресурс видобутку 2019 року.

Задля уникнення затоварення нафтою, зупинки видобутку і ризику невиконання фінансових зобов'язань перед трудовим колективом, державним бюджетом та контрагентами, Товариство вимушене було забезпечувати викуп власної нафти для подальшої її передачі на переробку на давальницьких умовах на потужностях Кременчуцького НПЗ (ПАТ «Укртатнафта»). Така ситуація виникла ще у 2019 році, коли єдиний покупець відмовився від придбання нафти на біржових аукціонах, і залишилася незмінною протягом 2020 року. Внаслідок цієї ситуації компанія, окрім обов'язкових рентних платежів та затрат на видобуток, несе додаткові витрати на переробку та пов'язані з нею операції – транспортування, сплату акцизного податку та інших платежів. В результаті переробки Товариство отримує повну корзину нафтопродуктів (в тому числі, збиткові нафтопродукти мазут, гудрон, сірка) з урахуванням технологічних втрат при переробці нафти. Вироблені нафтопродукти реалізовувались через власну мережу АЗС та гуртовий сегмент.

Такий підхід до монетизації нафти не є оптимальним, але за поточних обставин він дозволив забезпечити необхідний грошовий потік для забезпечення операційної діяльності компанії.

Обсяги реалізації нафти та газового конденсату через біржові аукціони, 2020 р., тис. т

За поточних законодавчих та ринкових умов ПАТ «УКРНАФТА» є єдиною компанією, що зобов'язана здійснювати продаж нафти сирової і газового конденсату власного видобутку виключно на біржових аукціонах. Протягом 2017-2020 років компанія не змогла реалізувати нафту та газовий конденсат на майже половині аукціонів через відсутність зацікавлених покупців. У 2020 році з 21 аукціону з продажу нафти та конденсату 13 були визнані такими, що не відбулися. Відповідно до норм Закону України «Про нафту та газ» НАК «Нафтогаз

України» має проводити викуп нафти та конденсату, якщо два аукціони поспіль були визнані такими, що не відбулися. Проте протягом 2020 року НАК «Нафтогаз України» не проводив викуп сировини.

Слід зазначити, що формування цін та порядок встановлення дат проведення аукціонів визначені в чинному законодавстві та перебувають у виключній компетенції державного аукціонного комітету. Продаж нафти сирової та газового конденсату на аукціонах за ціною, нижчою за стартову ціну, не допускається. Наразі проблемним питанням залишається порядок визначення стартової ціни аукціону, який не забезпечує ринкову ціну для покупця і продавця.

Як встановлюються стартові ціни на біржових аукціонах:

- Рівень стартових цін (без урахування податку на додану вартість та витрат на транспортування, постачання і зберігання) на аукціонах для нафти сирової та газового конденсату визначається аукціонним комітетом на підставі митної вартості нафти сорту Urals та Azeri Light, що надійшли на митну територію України у кількості не менш як 50 000 тонн протягом 15 днів, що передують даті реєстрації заявок на участь в аукціоні за даними Державної митної служби.
- У разі ненадходження у зазначений період на митну територію України нафти сортів Urals та Azeri Light, ціна на аукціонах для нафти сирової визначається за даними видання «Crude Oil Marketwire» агентства «Platts» щодо середнього значення ціни фактичних угод з продажу нафти сорту Urals (котирування Urals Mediterranean та Urals Rotterdam) за 15 днів, що передують даті реєстрації заявок на проведення аукціону.

Чинний механізм ціноутворення призводить до завищення стартових цін, тому що у першому випадку вартість нафти та конденсату ПАТ «УКРНАФТА» прирівнюється до вартості більш дорогого сорту Azeri Light, а у другому випадку стартова ціна враховує витрати на транспортування російської нафти Urals від родовищ до вказаних базисів у Європі, фрахт та страхування. Крім того, стартові ціни на державних аукціонах формуються для нафти і конденсату на родовищах ПАТ «УКРНАФТА» і не включають витрати на їх транспортування, зберігання та податки, що є додатковим фактором завищення ціни для покупця.

З огляду на важливість забезпечення стабільності грошового потоку та можливості вільно розпоряджатись видобутими нафтою та конденсатом, ПАТ «УКРНАФТА» неодноразово звертало увагу державних органів на цю проблему. Проте ситуація у 2020 році залишилася невирішеною.

Протягом 2020 року ПАТ «УКРНАФТА» реалізовувало природний газ за ринковими цінами на відкритих електронних біржових торгах ТБ «Українська енергетична біржа» та за комерційними угодами на українському ринку. Всього у 2020 році компанія реалізувала 643,5 млн м³ газу, без урахування газової угоди між ПАТ «УКРНАФТА» та НАК «Нафтогаз Україна», та 117,8 тис. т скрапленого газу виробництва власних ГПЗ.

Роздрібна торгівля нафтопродуктами

Пандемія COVID-19 та запровадження з березня 2020 року карантинних заходів, скорочення попиту і зниження цін на нафтопродукти негативно вплинули на роботу роздрібного сегменту Товариства. Водночас вдалось стабілізувати проливи на АЗС компанії.

ПАТ «УКРНАФТА» володіє найбільшою в Україні монобрендовою мережею заправних станцій (537 АЗС), реалізуючи паливо, вироблене з нафти власного видобутку. Частка компанії в роздрібних продажах в Україні в 2020 році становила близько 6%, порівняно з 7% у 2019 році. Станом на кінець року роздрібна реалізація нафтопродуктів здійснювалась на 534 АЗС, які розташовані в усіх регіонах країни, окрім Сумської області. 3 АЗС перебували на стадії завершення робіт з ребрендингу.

На кінець звітного періоду 183 АЗС компанії були обладнані автомобільними газозаправними пунктами, 44 об'єкти мали повномасштабні магазини, 24 з яких збудовані в рамках програми ребрендингу 2017-2020 років. Послуги з продажу палива й супутніх товарів споживачам на ребрендованих АЗС ПАТ «УКРНАФТА» відповідають рівню послуг на мережах конкурентів преміального сегменту. АЗС, які лишились не ребрендованими, мають переважно обмежений набір послуг і не можуть повною мірою конкурувати з іншими операторами ринку.

Особливістю мережі «Укрнафта» є її широке географічне покриття, зосередження великої частини АЗС у віддалених містах і селах та на незавантажених регіональних шляхах. Мережа ПАТ «УКРНАФТА» працює в середньому та нижньому ціновому сегменті і є соціально орієнтованою.

Карантинні обмеження вплинули на діяльність мережі АЗС компанії. З огляду на зниження ділової активності, обсяг реалізації нафтопродуктів суттєво знизився у квітні-травні 2020 року, проте завдяки роботі компанії в сегменті низьких цін, обсяги продажу вдалося відновити протягом наступних 9 місяців і завдяки цьому запобігти більш глибокому падінню, якого зазнали учасники середньоцінового сегменту ринку.

В цілому, протягом 2020 року на ринку простежувалася тенденція зростання попиту на паливо серед мереж, які працюють у низькому ціновому сегменті, та зменшення у преміальному, що, вірогідно, пов'язано зі зниженням купівельної спроможності населення.

Протягом 2020 року сповільнилася, але збереглася тенденція падіння попиту на світлі нафтопродукти (особливо бензини) за рахунок переорієнтування клієнтів на споживання LPG. Цю динаміку можна спостерігати у зміні структури реалізації ПАТ «УКРНАФТА».

Зважаючи на негативні зовнішні ринкові чинники, менеджмент компанії сконцентрував у 2020 році свої зусилля на наступних напрямках:

- Контроль операційних та капітальних витрат
- Оптимізація програми ребрендингу АЗС
- Підвищення обсягів непаливних продажів у магазинах АЗС
- Вдосконалення системи управління АЗС
- Продовження програми енергоефективності

У 2020 році в умовах складної фінансової ситуації в компанії фінансування проекту «Ребрендинг АЗС» було суттєво обмежено, а низку проектів, а саме встановлення газових модулів та зарядок для електромобілів було зупинено.

Протягом 2017-2020 років було ребрендовано 27 АЗС, із котрих 24 працюють, 3 АЗС – на стадії завершення робіт. У 2020 році відкрито 8 ребрендованих станцій.

Ребрендовані АЗС пропонують нові сучасні сервіси для клієнтів, зокрема, зони кафе та міні-магазини роздрібних супутніх товарів, підкачку для коліс, зарядку телефонів та гаджетів. Також застосовуються сучасні технології продажів, промоакції. В 2020 році виручка від реалізації супутніх товарів суттєво зросла, у тому числі за рахунок відкриття 8 нових ребрендованих АЗС.

На не ребрендованих АЗС у 2020 році, у рамках обмеженого фінансування, також впроваджувались додаткові сервіси для клієнтів, відкривались додаткові магазини, розширювався асортимент товарів. При порівнянні грудня 2019 з груднем 2020 роках виручка від реалізації супутніх товарів зросла на 30%.

У 2020 році розпочато оновлення інфраструктури роздрібногo бізнесу, а саме запуск нового програмно-апаратного комплексу, оновлення касового обладнання та покращення якості інтернет зв'язку на АЗС. Було розпочато пілотний проєкт сервісу зі зняття готівки з банківських карт та їх поповнення на касах АЗС, що в подальшому буде впроваджуватися на інші АЗС мережі. Триває програма підвищення енергоефективності АЗС.

Для залучення додаткових клієнтів на АЗС та отримання додаткової маржі у 2019 році було створено новий канал корпоративних продажів нафтопродуктів (B2B: паливні картки, скретч-картки/талони, дрібний гурт). У 2020 році розпочалась комерційна діяльність напрямку та активна участь у тендерах Prozorro. Загальна кількість договорів з бюджетними та комерційними організаціями, підписаних у 2020 році, перевищила 200. Відбулася інтеграція управлінського обліку B2B продажів із системою ERP компанії. Також протягом року було впроваджено можливість продажу скретч-карток/талонів фізичним особам за готівку.

У відповідь на виклики пандемії COVID-19 компанія вжила організаційні та профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки для клієнтів та працівників АЗС. Зокрема, був посилений режим прибирання та дезінфекції приміщень, працівників забезпечено засобами захисту органів дихання та зору, встановлені диспенсери з антисептиками для рук та рукавичками для клієнтів. Компанія організувала оперативний збір інформації про стан захворюваності, налагодила систему виявлення випадків захворювань на COVID-19 серед працівників АЗС і створила тимчасові антикризові комісії на рівні відділень реалізації нафтопродуктів.

КАДРОВА ПОЛІТИКА, СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Кадрова політика

Пріоритетом функції управління персоналом є підтримка трансформації бізнесу та кадрової політики з метою створення високомотивованої команди професіоналів із сучасними ключовими компетенціями та практиками задля забезпечення ефективного виконання цілей бізнесу.

Підтримка трансформаційних процесів компанії

В 2020 році в ПАТ «УКРНАФТА» за підтримки функції управління персоналом було реалізовано низку важливих трансформаційних проєктів, що мають на меті розбудову орієнтованої на кращий результат ефективної видобувної компанії.

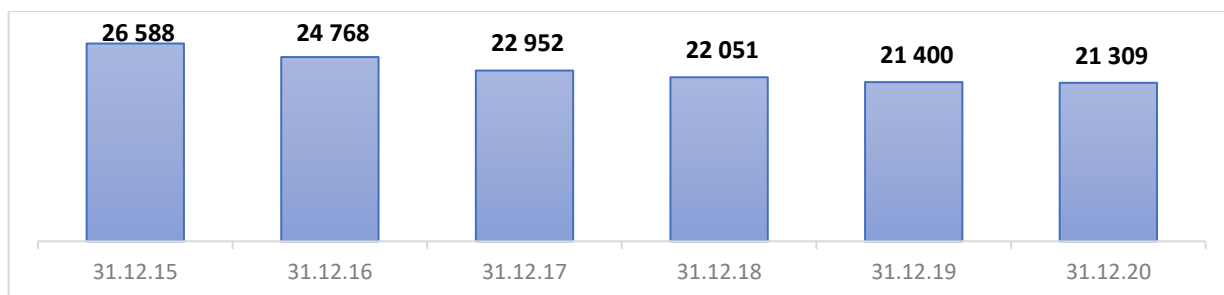
Зокрема, в частині розвитку основних функцій бізнесу підтримка функції управління персоналом надавалась при:

- створенні єдиної випробувальної хімічної лабораторії;
- створенні нової бази з ремонту насосів (ЕЗУ), а також при створенні функцій управління функціональними проєктами та управління витратами в Управлінні нафтопромислового сервісу;
- розвитку функції цілісності активів (передача в управління метрологічних та хіміко-аналітичних функцій).

В частині розвитку функцій підтримки бізнесу - при:

- створенні функції GPS моніторингу транспорту в управлінні транспорту, об'єднанні функціоналу диспетчеризації і табелювання;
- реорганізації функції операційної підтримки департаменту ІТ;
- зміні структури департаменту закупівель та матеріально-технічного забезпечення, створенні функції категорійного менеджменту.

Динаміка облікової чисельності штатних працівників ПАТ «УКРНАФТА» станом на 31.12.2020, осіб

Якісний склад персоналу ПАТ «УКРНАФТА» є таким: 6938 осіб мають повну вищу освіту, 4387 осіб – неповну та базову вищу освіту, тобто 11325 осіб (53 %) мають вищу освіту або базову вищу освіту. 19 працівників мають науковий ступінь кандидата наук та 1 працівник – доктора наук. 1 працівник має вчене звання – доцента.

За віковим складом працівників розподіл наступний: молодь до 30 років складає 1675 осіб (7,8%), передпенсійного віку - 5785 осіб (27,1 %) та працівників пенсійного віку – 767 осіб (3,6%).

У зв'язку із реорганізацією компанії, вдосконаленням її структури та бізнес-процесів протягом 2020 року облікова кількість працівників ПАТ «УКРНАФТА» зменшилася на 91 особу. Головним чином, це відбулося в ході впровадження організаційних змін. Більша частина працівників скористалася Програмою добровільних звільнень.

Управління ефективністю роботи

Система управління ефективністю роботи (Performance management system) – управлінський інструмент, спрямований на підвищення результативності працівників та компанії в цілому. В ПАТ «УКРНАФТА» система впроваджена, починаючи з 2017 року.

В 2020 році:

- У відповідності до вимог системи управління ефективністю для всіх інженерно-технічних працівників встановлені ключові показники ефективності (КПЕ) на рік, проведена піврічна та річна оцінка роботи.

- Зважаючи на особливі умови роботи 2020 року, спричинені пандемією COVID-19, була запропонована нова процедура проведення співбесіди керівника з працівниками, а також проведення оціночних комісій, а саме обговорення в режимі он-лайн.
- Встановлення КПЕ та оцінка роботи керівників й інженерно-технічних працівників здійснюється в автоматизованому додатку по КПЕ в системі ERP. Було продовжено роботу з вдосконалення цього додатку, оновлено інтерфейс, а також запроваджені окремі додаткові можливості системи. Так, зокрема, кожен працівник має доступ до «Бібліотеки КПЕ». Це база даних КПЕ, згрупована за функціями, з наступним поділом на структурні підрозділи та посади: в ній міститься всього 37 функціональних напрямків, 392 унікальних посади та 9802 КПЕ. «Бібліотека КПЕ» використовується в роботі з розробки КПЕ 2021.
- В 2020 році продовжена робота з уніфікації посад на якісно новому рівні: базовий набір КПЕ визначається керівниками напрямку апарату управління, що посилює єдину спрямованість активностей в різних регіонах та єдині стандарти якості й ефективності виконання. Виконано пілотний проект з уніфікації КПЕ для однакових посад в різних структурних одиницях (СО) та регіонах для трьох департаментів функції видобутку та переробки вуглеводнів: Департаменту технічних сервісів (12 унікальних посад), Департаменту інтегрованого керування родовищами (18 унікальних посад) та Департаменту підготовки нафти і газу (9 унікальних посад). Для однакових посад у різних структурних одиницях – НГВУ та ГПЗ – встановлений єдиний перелік ключових показників (з уточненням планових показників відповідно до особливостей структурної одиниці за необхідності).

Проводиться належна робота з роз'яснення важливості системи управління ефективністю не лише для компанії, а й для кожного працівника. Концептуальні засади та конкретні приклади в питаннях управління ефективністю представлені на корпоративному сайті, інформація подається в корпоративній газеті «Платформа», здійснюються робочі зустрічі з керівниками, відеозвернення та презентації для всіх працівників компанії. Вперше в 2020 році проведена відеоконференція «запитання – відповіді» з питань планування та оцінки КПЕ за участі понад 800 учасників.

Оплата праці та Колективний договір

- Продовжено стандартизацію підходів до оплати окремих видів робіт та підрозділів, які проходять об'єднання та реорганізацію (зокрема, цехи капітального і поточного ремонту свердловин, водійські та машиністські професії Управління транспорту, Управління нафтопромислових сервісів). Здійснюється щомісячний моніторинг годин ремонту, ТО, стажування та переробки в транспортних функціях цих СО для прийняття керівниками відповідних рішень щодо оптимізації виробничих процесів.
- У зв'язку із несприятливою економічною ситуацією, зумовленою форс-мажорними обставинами, було вирішено не проводити перегляд окладів та тарифів у квітні 2020 року.
- Проведено підвищення тарифів Відділу реалізації нафтопродуктів у зв'язку із ростом мінімальних гарантій (з липня та грудня 2020 року).
- Здійснено дослідження (огляди) ринку заробітних плат 2020 року, а також політик і практик у сфері винагороди в Україні в цілому та у нафтогазовій галузі зокрема. Аналіз результатів дослідження нафтогазової галузі підтверджує, що в результаті системних змін в системі оплати праці товариства протягом кількох попередніх років рівень заробітної плати працівників Товариства, незважаючи на скасування перегляду окладів 2020 року, утримується на рівні цільового значення – медіани. Завдяки цьому компанія змогла пережити складний рік без критичної втрати кваліфікованого персоналу.
- Обговорення та підписання протоколів щодо результатів виконання КД за 2019 рік та першого півріччя 2020 року організовано та здійснено в онлайн режимі із дотриманням усіх необхідних процедур.
- Автоматизовано розрахунок преміальних виплат.
- Впроваджено звітність в ЕРП для оглядів заробітних плат. Розпочате тестування звіту з ЕРП для розрахунку бюджету.

Рівні можливості працевлаштування

Процес пошуку та підбору персоналу у 2020 році змінився у форматі проведення співбесід (онлайн), але не змінився процедурно та здійснюється згідно з прийнятим у Товаристві Положенням. Процес відбудований, прозорий та зрозумілий. Незважаючи на значне зменшення кількості прийомів з початком карантину (за квітень-

травень було заповнено лише 69 вакансій), загалом за 2020 рік відділом з підбору персоналу було заповнено 993 вакансії (порівняно з 1058 у 2019 р.), з яких:

- 63 на керівні посади (з них 18 зовнішні претенденти та 45 внутрішні) – більша частина керівних посад (71%) заповнюється за рахунок внутрішніх переміщень;
- 188 інженерно-технічні працівники (з них 102 зовнішні претенденти та 86 внутрішні) – більше половини інженерно-технічних вакансій заповнюються зовнішніми пошукачами (54%);
- 742 робітничі (з них 674 зовнішні претенденти та 68 внутрішні) – переважна більшість робітничих вакансій (91%) закривається за рахунок залучення фахівців з ринку праці.

Строк випробування пройшли 99% нових співробітників. Використовується власна ATS система (Applicant tracking system), що дозволяє мати унікальну електронну базу кандидатів, автоматизувати пошук та ведення бази кандидатів та організувати взаємодію з ними на стадіях відбору.

Автоматизація кадрового та табельного обліку

Автоматизація процесів напрямку управління персоналом (на базі продукту корпорації «Інформаційні технології» бренд «IT-Enterprise») в ПАТ «УКРНАФТА» впроваджувалась поетапно, починаючи з 2017 року.

У 2020 році велися активні роботи в частині розвитку Персонального кабінету працівника та керівника. Основна частина розробок цього напрямку стосувалася створення Кабінету керівника та автоматизації низки рутинних операцій, які до автоматизації вирішувались шляхом електронного листування, телефонних переговорів та особистих зустрічей з фахівцями кадрових служб.

Навчання та розвиток персоналу

1. Запити внутрішніх замовників виконано у повному обсязі. За можливості запити закриваються через проведення дистанційного навчання на корпоративній платформі "Клік".

Робітники (людинокурсів): план - 15 763, факт - 16 187.

ІТР + Керівники (людинокурсів) (курси цільового призначення + підвищення кваліфікації): план 4 189, факт – 3 514.

Середній відсоток виконання запитів внутрішніх замовників: 98,74%.

2. Система дистанційного навчання:

- забезпечено доступ до системи для усіх працівників з будь-якої мережі та будь-якого пристрою;
- згідно з результатами внутрішнього опитування оцінка системи (дизайн, зручність користування, контент) - 4,34 (за 5-бальною шкалою);
- внутрішні запити виконано в повному обсязі – курси з ІТ безпеки, цивільного захисту, пожежно-технічний мінімум, безпечного ведення газонебезпечних робіт, експлуатації обладнання, що працює під тиском, MS Outlook, тестування команди Департаменту цілісності активів тощо;
- обов'язковий для ІТР та керівників курс із ІТ безпеки пройшли 97% працівників;
- Понад 60% обов'язкових для робітників курсів було пройдено на платформі "Клік".

3. Ефективність внутрішніх комунікацій:

- кількість випусків корпоративної газети протягом року – 13;
- середня кількість унікальних відвідувачів корпоративного порталу протягом місяця - 3700 (92%);
- згідно з результатами внутрішнього опитування індекс інформованості працівників становить 4,19 (за 5-бальною шкалою);
- згідно з результатами внутрішнього опитування показник задоволення працівників можливостями для розвитку - 3,73 (за 5-бальною шкалою);

Товариство продовжує співпрацювати з профільними вищими навчальними закладами. У зв'язку з епідеміологічною ситуацією було прийнято рішення не проводити у 2020 році практику студентів у виробничих підрозділах для мінімізації ризиків поширення COVID-19.

Соціальна та благодійна діяльність

Бюджет соціальних витрат ПАТ «УКРНАФТА» у 2020 році становив 289,8 млн грн, що на 21,2 млн грн, або на 6,8% менше за показник 2019 року.

Соціальні витрати ПАТ «УКРНАФТА» за 2019-2020 роки, млн грн

	2019	2020	Зміна,%
Матеріальна допомога працівникам	18,0	20,3	12,5%
Відшкодування витрат на виплату пільгових пенсій	79,7	82,7	3,8%
Інші пільги та компенсації працівникам у відповідності до Колективного договору	150,8	142,6	-5,5%
Відрахування профспілці	49,0	31,5	-35,7%
Інші виплати не працівникам	13,4	12,7	-5,7%
Всього	310,9	289,8	-6,8%

З метою виявлення та профілактики захворювань працівників на робочих місцях, недопущення смертності на виробництві, професійних захворювань та втрати професійної придатності, підвищення працездатності та зниження ризику аварій і травматизму на виробництві у ПАТ «УКРНАФТА» діє програма «Лікар з доставкою». У 2020 році лікарі надали 25 466 консультацій працівникам, у т. ч. направили на дообстеження 2 419 осіб, призначили на лікування 6 747 особам та скерували на стаціонарне лікування 57 осіб.

ПАТ «УКРНАФТА», як соціально орієнтована компанія, постійно бере участь у соціально-економічному розвитку адміністративно-територіальних одиниць, у яких здійснює господарську діяльність.

За 2020 рік ПАТ «УКРНАФТА» надала благодійної допомоги на суму 2,6 млн грн у вигляді засобів індивідуального захисту, матеріалів, різних послуг, у тому числі з транспортних перевезень та використання спецтехніки, які були спрямовані на ремонт та будівництво соціальних об'єктів, транспортної інфраструктури регіонів, підтримки незахищених верств населення.

З початку пандемії COVID-19 «УКРНАФТА» надавала допомогу медичним закладам на територіях громад, де підприємство здійснює господарську діяльність. У червні 2020 року на прохання Долинської районної державної адміністрації та Рожнятівської районної державної адміністрації компанія виділила 240 тис. грн благодійної допомоги. За ці кошти нафтовики придбали захисні респіратори «БУК – 3К FFP» для потреб Долинської багатопрофільної лікарні, Центру первинної медичної допомоги Долинської райради та Рожнятівської центральної районної лікарні.

Протягом травня-червня 2020 року НГВУ «Охтирканафтогаз», «Полтаванафтогаз» та «Чернігівнафтогаз» передали до Сумської обласної клінічної спеціалізованої лікарні, Охтирської, Гадяцької, Варвинської та Прилуцької центральних районних лікарень, а також до Рашівського психоневрологічного будинку-інтернату майже 3 тонни харчових продуктів.

Допомагаючи країні у боротьбі з поширенням COVID-19, ПАТ «УКРНАФТА» уклала договір соціального партнерства з державним підприємством «Укрвакцина», що входить до структури Міністерства охорони здоров'я України. Компанія безкоштовно надала 14 тис. л дизельного пального для потреб вантажного транспорту, задіяного в транспортуванні засобів індивідуального захисту для медичних працівників по всій країні.

У березні 2020 року Верховна Рада України ухвалила низку змін до Податкового Кодексу та інших законів України, спрямованих на підтримку платників податків на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню COVID-19. Відповідно до цих змін, платники податків були звільнені від сплати земельного податку, орендної плати за земельні ділянки та податку на нерухоме майно за березень 2020 року. Однак ПАТ «УКРНАФТА», цінуючи партнерські стосунки з громадами, де працює компанія, і вважаючи за необхідне надати їм свою підтримку, повністю сплатила згадані податки. Ці платежі у розмірі близько 17 млн грн стали надзвичайно важливими для місцевих бюджетів, особливо у складний час, коли скорочувалися надходження через зупинку малого та середнього бізнесу та збільшувалися видатки на медичну сферу.

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

- Врегулювання «історичної» податкової заборгованості шляхом реалізації угод з НАК «Нафтогаз України» про купівлю-продаж природного газу мало позитивний вплив на фінансовий результат 2020 року завдяки отриманню оплати за газ видобутку 2006 року в розмірі 12,5 млрд грн.
- Низькі ціни на вуглеводні, а також наявність обмежень на реалізацію нафти та конденсату, через які компанія була змушена нести витрати на переробку нафти, у 2020 році погіршили фінансові показники порівняно з 2019 роком.

В 2020 році чистий дохід від реалізації продукції збільшився порівняно з 2019 роком на 7,3 млрд грн (+ 26%) до 35,5 млрд грн.

Основним чинником росту чистого доходу в 2020 році було завершення газової угоди і, як наслідок, реалізація природного газу 2006 року видобутку для НАК «Нафтогаз України» в обсязі 2,061 млрд м³ на суму 12,5 млрд грн (без ПДВ). Без урахування ефекту газової угоди чистий дохід складає 23,0 млрд грн, що на 18,3% менше, ніж чистий дохід у 2019 році.

У 2020 році у порівнянні з 2019 роком чистий дохід від реалізації нафти з конденсатом зменшився на 2,7 млрд грн внаслідок зменшення обсягів прямих продажів нафти як товару та зниження цін на нафту і становить 0,9 млрд грн, порівняно з 3,6 млрд грн у 2019 році.

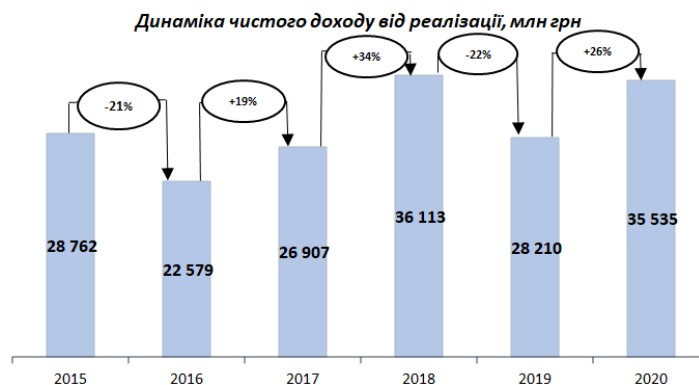
Одночасно з цим, чистий дохід від продажу газу склав 14,6 млрд грн, у тому числі 12,5 млрд грн – від реалізації газу 2006 року видобутку. Таким чином, порівняно з 2019 роком, без урахування ефекту газової угоди чистий дохід від реалізації газу зменшився з 3,7 млрд грн на 43% до 2,1 млрд грн здебільшого внаслідок суттєвого зниження цін на газ на 37%.

Чистий дохід від реалізації нафтопродуктів в оптовому сегменті, отриманих внаслідок переробки власної нафти, зріс на 0,3 млрд грн та становить 12,0 млрд грн. Чистий дохід від реалізації інших нафтопродуктів (включаючи скретч-картки/талони) склав 0,3 млрд грн.

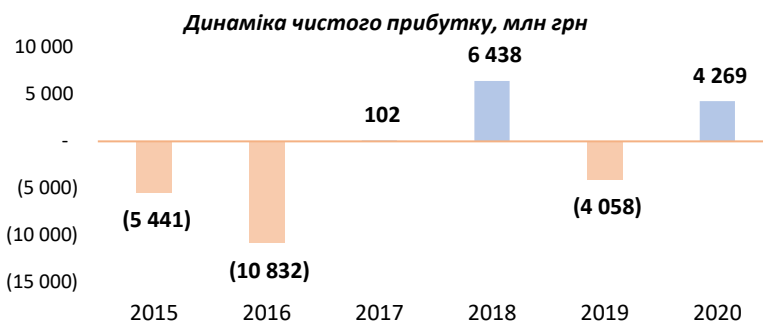
У роздрібному сегменті чистий дохід становив 5,4 млрд грн, зменшивсь на 1,4 млрд грн за рахунок незначного скорочення проливів (- 4%) та через суттєве зниження середньозважених цін реалізації на бензини та дизельне паливо на 20% - 22%, а на скраплений газ – на 7% відповідно.

Показник собівартості реалізованої продукції збільшився на 2,1 млрд грн, порівняно з 2019 роком, за рахунок:

- збільшення собівартості реалізованих нафтопродуктів в оптовому сегменті, отриманих внаслідок переробки власної нафти, на 2,4 млрд грн до 10,1 млрд грн, у зв'язку з тим, що компанія протягом всього 2020 року працювала в моделі по переробці нафти в нафтопродукти (а в 2019 році модель переробки використовувалась, починаючи з квітня 2019 року) та собівартості реалізації інших нафтопродуктів (включаючи скретч-картки/талони) до 0,4 млрд грн;
- збільшення собівартості реалізованого природного газу на 0,5 млрд грн (балансова вартість природного газу 2006 року видобутку) до 2,2 млрд грн;
- зменшення собівартості реалізації в роздрібному сегменті на 1,0 млрд грн за рахунок зниження обсягів продажу та зниження середньозваженої собівартості реалізації до 3,5 млрд грн.

Інші операційні витрати (без урахування витрат на ренту) зменшились на 2,9 млрд грн, в основному, за рахунок розформування в 2020 році забезпечень під штрафи та пені за «історичну» податкову заборгованість. В 2020 році рентні платежі були нижчі на 2,0 млрд грн за рахунок значно нижчих цін на нафту, конденсат та газ (в середньому на 31% нижчі ніж в 2019).

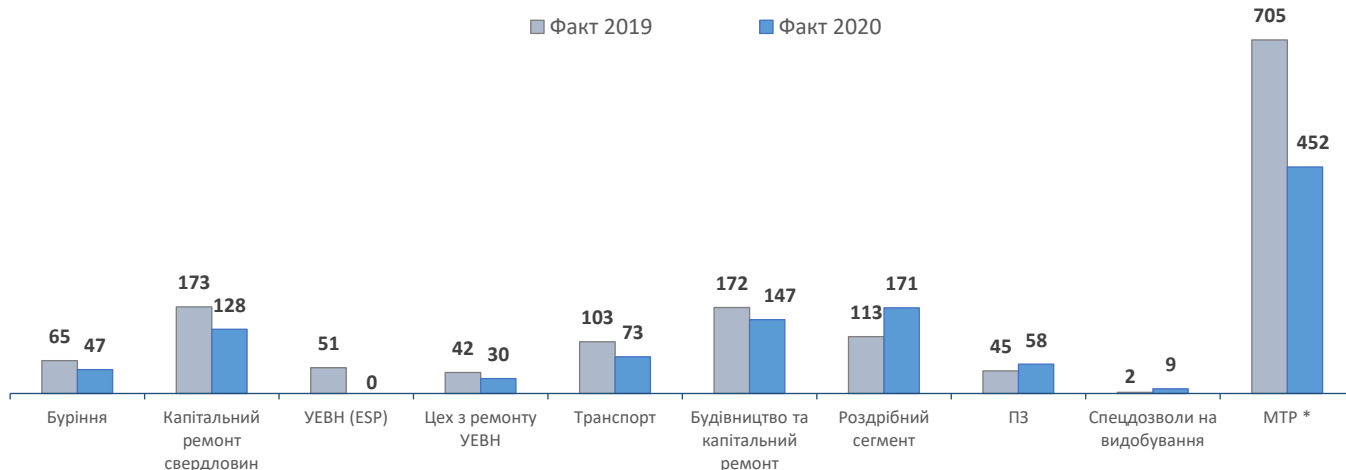
Таким чином, чистий прибуток за 2020 рік склав 4,3 млрд грн., тоді як в 2019 році чистий збиток становив 4,1 млрд грн.

Капітальні інвестиції

У зв'язку із суттєвим падінням цін на нафту, газ та попиту на нафтопродукти протягом звітного року, ПАТ «УКРНАФТА» коригувало обсяг капітальних вкладень компанії протягом 2020 року, постійно відстежуючи зміни ринкової кон'юнктури. Як результат, загальна сума капітальних інвестицій у звітному році склала 1,146 млрд грн – на 29% менше, ніж у 2019 році. У зв'язку із зазначеними обмеженнями, пріоритетними напрямками інвестицій були підтримка сталого видобутку вуглеводнів, проекти з екологічної безпеки, охорони праці та пожежної безпеки. Крім цього, інвестиції були спрямовані на розвиток роздрібного бізнесу компанії, оновлення парку спецтехніки та транспорту, впровадження проектів ІТ.

Структура капітальних інвестицій 2019-2020 рр., млн грн без ПДВ¹

*МТР (матеріально-технічний ресурс) – неprojektна категорія капітальних вкладень, що включає в себе обладнання, інструменти, прилади, вузли та деталі, що використовуються в поточній діяльності підприємства та мають бути капіталізовані згідно з чинною обліковою політикою ПАТ «УКРНАФТА»

¹ Структура капітальних інвестицій не включає в себе авансові платежі, запаси на будівництво і капітальний ремонт ОЗ, корисування на капіталізовану амортизацію та нереалізовану націнку послуг, капіталізованих спільними діяльностями.

У 2020 році завершено буріння та введено в експлуатацію свердловину №119Г Великобубнівського родовища (бічний стовбур) та розпочато підготовчі роботи з буріння свердловини №103 Верхньомасловецького родовища.

У минулому році для підтримки сталого видобутку компанія виконала капітальні ремонти на 133 свердловинах, з яких 54 операції були віднесені до капітальних витрат, а решта – до поточних.

У 2020 році введена в експлуатацію автоматизована система дистанційного контролю роботи свердловин, обладнаних штанговими свердловино-насосними установками. На кінець 2020 року система охоплювала 77 свердловин Бугруватівського та Рибальського родовищ. В грудні 2020 року Товариство відкрило новий сервісний центр з ремонту установок електровідцентрових насосів (УЕВН), потужностями якого проводиться повний цикл ремонту УЕВН. Після завершення ремонту установка повністю відповідатиме заводським параметрам.

Важливу роль у підтримці сталого видобутку відіграють інвестиції у будівництво та капітальний ремонт наземної інфраструктури. Попри зменшення обсягу інвестицій у 2020 році та недофінансування протягом попередніх років, компанії вдалося забезпечити необхідний рівень фінансування, спрямованого на підтримку найбільш критичних проєктів капітального будівництва, які необхідні для виробничої діяльності ПАТ «УКРНАФТА»: облаштування свердловин, будівництво резервуарів різного виробничого призначення, технологічно-промислових споруд, капітальний ремонт трубопроводів.

У 2020 році зменшення інвестицій в оновлення транспорту у порівнянні з минулим роком склало 29%. Інвестиції були спрямовані на капітальний ремонт транспорту та оновлення спецтехніки, що безпосередньо обслуговують виробничий напрям Товариства. Так, за 2020 рік було придбано 13 одиниць нової техніки (спецтехніки та транспорту).

Більше 40% від капітальних інвестицій ПАТ «УКРНАФТА» у 2020 році склав матеріально-технічний ресурс, а саме: насосно-компресорні труби, глибинне обладнання для видобутку, насосне обладнання, технологічне теплообмінне обладнання, котельне обладнання, обладнання автоматизації для видобутку, обладнання та інструмент для КРС, контрольно-вимірвальні прилади тощо.

У 2020 році був проведений ребрендинг 8 АЗС у Закарпатській, Івано-Франківській та інших областях, а також завершений капітальний ремонт та ребрендинг аварійної АЗС у Тернопільській області. Крім того, триває ребрендинг 3 АЗС у західних областях (Закарпатській, Тернопільській та інших). Також у 2020 році розпочато впровадження програмно-апаратного комплексу автоматизації АЗС MPOS. Цей проєкт сприятиме підвищенню якості сприйняття бренду "Укрнафти" клієнтами, покращенню його роздрібною та корпоративною марками. Інвестиції у розвиток роздрібного бізнесу компанії мають на меті привести мережу АЗС ПАТ «УКРНАФТА» у відповідність до сучасних вимог ринку, підвищивши рівень надання сервісу своїм клієнтам.

Компанії вдалося профінансувати не лише програму підтримки сталого видобутку вуглеводнів та підтримку конкурентоспроможності роздрібною мережі, а й інші важливі напрями діяльності підприємства: впровадження системи ERP, модернізацію ІТ інфраструктури, проведення геологічних експертиз, необхідних для подання документів на продовження спецдозволів та проєктних документів на розробку родовищ.

Податкові виплати за 2020 рік

У 2020 році ПАТ «УКРНАФТА» в повному обсязі виконало поточні податкові зобов'язання, сплативши до бюджетів усіх рівнів податків на суму близько 18,6 млрд грн, в т. ч. 4,8 млрд грн рентних платежів. Сума поточних податкових платежів у 2020 році зросла на 67% порівняно з 2019 роком, що зумовлено сплатою ПДВ і авансу з податку на прибуток в зв'язку з реалізацією угоди про купівлю-продаж газу НАК «Нафтогаз України».

Сплата податків у 2019-2020 роках

Сплата податків у 2019–2020 роках	2020	2019	Зміна, %
	млн грн.*	млн грн.	
Рентна плата за користування надрами	24 777	7 187	+244,7%
Податок на прибуток	6 479	1 075	+502,7%
Податок на додану вартість	14 856	3 787	+292,3%
Акцизний податок	358	336	+6,6%
Інші податки та збори	1 064	1 065	-0,1%
Всього сплачено податків	47 534	13 450	+253,4%

* включаючи сплату податкового боргу

Вирішення питання податкового боргу ПАТ «УКРНАФТА»

В грудні 2020 року ПАТ «УКРНАФТА» погасило «історичну» податкову заборгованість. Компанія перерахувала до спеціального фонду державного бюджету 28,9 млрд грн. Ця сума включає борг по сплаті ПДВ, податку на прибуток та рентної плати, нараховані штрафи та пені за несвоєчасну сплату грошових зобов'язань.

Погашення податкового боргу відбулось в рамках реалізації угод між ПАТ «УКРНАФТА» та НАК «Нафтогаз України» про купівлю-продаж природного газу. Відповідно до зазначених угод НАК «Нафтогаз України» сплатила на користь ПАТ «УКРНАФТА» 15,1 млрд грн (з ПДВ) за 2,061 млрд м3 природного газу 2006 року видобутку.

Крім того, ПАТ «УКРНАФТА» отримало передплату в розмірі 23,5 млрд грн за поставку природного газу майбутнього видобутку. Компанія очікує здійснити поставки газу в рамках передплати протягом наступних років. В свою чергу, ПАТ «УКРНАФТА» повернуло НАК «Нафтогаз України» 2,5 млрд грн позики, яку Товариство отримало на початку цього року для сплати зобов'язань з ПДВ, що виникли в процесі реалізації природного газу.

В результаті реалізації угод про продаж газу ПАТ «УКРНАФТА» також сплатило до спеціального фонду державного бюджету 3,9 млрд грн поточних зобов'язань з ПДВ та 3,3 млрд грн авансових платежів з податку на прибуток. Реалізація газових угод між компаніями стала можливою після прийняття Верховною Радою України законів 1005-IX та 1006-IX та постанови Кабінету Міністрів України №1195.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПАТ «УКРНАФТА» ЗА 2020 РІК

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН, ТИС.ГРН.

	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019 р.	1 січня 2019 р.
АКТИВИ			
Непоточні активи			
Нафтогазові активи	5 887 909	8 766 582	5 844 229
Активи розвідки та оцінки	82	72 979	64 792
Інші основні засоби	7 444 382	9 008 988	7 853 364
Нематеріальні активи	324 604	348 616	293 529
Інвестиції у спільні підприємства та асоційовані компанії	11 683	11 917	9 417
Інші фінансові активи	1 937	2 125	2 206
Інші непоточні активи	3 440 608	3 894 324	3 894 324
Довгострокова передоплата з податку на прибуток	3 268 750	-	-
Відстрочений податковий актив	5 527 211	6 373 452	5 738 766
Загальна сума непоточних активів	25 907 166	28 478 983	23 700 627
Поточні активи			
Товарно-матеріальні запаси	3 591 495	5 140 160	7 208 705
Дебіторська заборгованість	6 227 077	7 219 586	7 151 293
Передоплати видані	185 033	192 576	158 035
Інші поточні активи	1 926 671	1 565 705	1 946 252
Грошові кошти з обмеженим правом використання	8 291	100 835	101 993
Грошові кошти та їх еквіваленти	210 178	203 432	174 037
	12 148 745	14 422 294	16 740 315
Непоточні активи, утримувані для продажу	15 245	15 245	15 245
Загальна сума поточних активів	12 163 990	14 437 539	16 755 560
ЗАГАЛЬНА СУМА АКТИВІВ	38 071 156	42 916 522	40 456 187
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал			
Статутний капітал	1 010 972	1 010 972	1 010 972
Дооцінка	18 352 083	20 538 647	16 792 876
Накопичений збиток	(9 507 868)	(15 360 263)	(11 160 672)
ЗАГАЛЬНА СУМА КАПІТАЛУ	9 855 187	6 189 356	6 643 176
Непоточні зобов'язання			
Інші непоточні зобов'язання	14 606 540	-	-
Зобов'язання з оренди	81 683	86 038	-
Зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами	1 763 957	1 833 257	1 495 133
Зобов'язання щодо виведення активів з експлуатації та інші забезпечення	1 090 564	1 046 040	776 897
Загальна сума непоточних зобов'язань	17 542 744	2 965 335	2 272 030
Поточні зобов'язання			
Торговельна та інша поточна кредиторська заборгованість	1 026 977	1 079 786	997 589
Аванси та інші зобов'язання	2 444 261	1 155 457	1 032 557
Рентна плата, інші податки та подібні платежі	880 293	10 076 010	10 109 572
Податок на прибуток до сплати	-	1 252 751	1 782 249
Зобов'язання за пенсійним планом із встановленими виплатами	257 831	234 021	187 101
Зобов'язання щодо виведення активів з експлуатації та інші забезпечення	6 063 863	19 963 806	17 431 913
Загальна сума поточних зобов'язань	10 673 225	33 761 831	31 540 981
ЗАГАЛЬНА СУМА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	28 215 969	36 727 166	33 813 011
ЗАГАЛЬНА СУМА КАПІТАЛУ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	38 071 156	42 916 522	40 456 187

ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД, ПРИБУТОК АБО ЗБИТОК, ТИС.ГРН.

	2020 рік	2019 рік
Доходи від звичайної діяльності	35 534 818	28 210 201
Собівартість реалізації	(18 094 199)	(15 953 094)
Знецінення нафтогазових активів, активів розвідки та оцінки, інших основних засобів	(788 400)	(761 374)
Валовий прибуток	16 652 219	11 495 733
Витрати на збут	(1 690 741)	(1 583 440)
Адміністративні витрати	(1 661 218)	(1 704 682)
Інші операційні витрати	(5 115 736)	(10 031 580)
Чисті витрати за очікуваними кредитними збитками від фінансових активів	(3 316 143)	(3 303 868)
Інші операційні доходи	1 174 901	447 946
Частка прибутку асоційованих підприємств та спільних підприємств	-	11 302
Прибуток/(збиток) до вирахування процентів та оподаткування	6 043 282	(4 668 589)
Фінансові доходи	79 241	24 647
Фінансові витрати	(550 087)	(294 736)
Прибуток/(збиток) до оподаткування	5 572 436	(4 938 678)
(Витрати)/дохід з податку на прибуток	(1 303 176)	880 819
Прибуток/(збиток) за рік	4 269 260	(4 057 859)
Інші сукупні доходи/(збитки)		
Позиції, що не будуть рекласифіковані в прибутки та збитки		
Зміна в оцінці зобов'язання щодо виведення активів з експлуатації	7 394	(202 345)
Вплив податку на прибуток	(1 331)	36 422
Збільшення справедливої вартості нафтогазових активів, активів розвідки та оцінки, інших основних засобів	-	7 882 358
Вплив податку на прибуток	-	(1 418 824)
Зменшення справедливої вартості нафтогазових активів та інших основних засобів	(2 603 480)	(3 040 047)
Вплив податку на прибуток	468 626	547 208
Переоцінка пенсійних зобов'язань	156 616	(244 010)
Вплив податку на прибуток	(28 191)	43 922
Загальна сума інших сукупних (збитків)/доходів	(2 000 366)	3 604 684
Загальна сума сукупного доходу/(збитку) за рік	2 268 894	(453 175)
Чистий прибуток/(збиток) на одну просту акцію	78,73	(74,83)

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ, НЕПРЯМИЙ МЕТОД, ТИС.ГРН.

	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Прибуток/(збиток) до оподаткування	5 572 436	(4 938 678)
Коригування на негрошові статті:		
Амортизація, виснаження та знос (Дохід від сторнування)/Нарахування забезпечень	2 577 990 (647 949)	1 555 288 2 671 756
Ефект змін у припущеннях щодо зобов'язань з виведення активів з експлуатації та зобов'язань за планом із встановленими виплатами	24 603	15 510
Частка прибутку асоційованих підприємств та спільних підприємств	-	(11 302)
Зміна резерву під застаріння товарно-матеріальних запасів та знецінення інших поточних активів	(98 462)	188 315
Чисті витрати за очікуваними кредитними збитками від фінансових активів	3 316 143	3 303 868
Списання кредиторської заборгованості	(21 097)	(124 912)
Знецінення нафтогазових активів, активів розвідки та оцінки, інших основних засобів	788 400	761 374
Фінансові витрати	550 087	294 736
Фінансові доходи	(79 241)	(24 647)
Курсові різниці	237 188	174 815
Зміна інших непоточних активів	374 169	-
Інші негрошові доходи та витрати	-	(189)
Грошові потоки від операційної діяльності до змін в оборотному капіталі	12 594 267	3 865 934
Зміни в оборотному капіталі:		
Зміна дебіторської заборгованості	(2 220 584)	(3 668 716)
Зміна товарно-матеріальних запасів	1 336 430	2 102 838
Зміна передоплат виданих	(12 634)	(43 390)
Зміна інших поточних активів	(92 544)	374 884
Зміна кредиторської заборгованості	(297 667)	(34 225)
Зміна авансів та інших зобов'язань	940 256	436 672
Зміна рентної плати, інших податків та подібних платежів	(9 195 717)	(280 085)
Грошові кошти, отримані від основної діяльності	3 051 807	2 753 912
Використані забезпечення	(163 327)	(164 371)
Штрафи та пені по податках виплачені	(17 122 351)	-
Податок на прибуток сплачений	(4 521 501)	(1 075 118)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	(18 755 372)	1 514 423
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Інвестиції в активи розвідки та оцінки	(40 331)	(14 984)
Витрати за нафтогазовими активами	(145 072)	(345 945)
Витрати на інші основні засоби	(890 771)	(1 185 719)
Витрати на нематеріальні активи	(69 999)	(77 381)
Грошові внески в інвестиції в асоційовані компанії	-	(3 828)
Надходження від отриманих процентів	140 790	70 701
Надходження від вибуття інших основних засобів	9 352	8 301
Дивіденди, отримані від спільних підприємств	7 269	64 744
Зміна грошових коштів з обмеженим правом використання	92 544	1 642
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(896 218)	(1 482 469)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Довгострокові аванси, отримані від материнської компанії	19 659 273	-
Дивіденди виплачені	(937)	(2 559)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	19 658 336	(2 559)
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів	6 746	29 395
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня	203 432	174 037
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	210 178	203 432